

Skapa en ny kontoplan

Case: Andelslaget Österbottens Kött

Amanda Lindholm

Examensarbete för tradenom (YH)-examen

Utbildningen för företagsekonomi

Vasa 2017

EXAMENSARBETE

Författare: Amanda Lindholm

Utbildning och ort: Företagsekonomi, Vasa

Inriktningsalternativ: Ekonomiförvaltning

Handledare: Anna-Lena Berglund

Titel: Skapa en ny kontoplan

Datum 14 november 2017 Sidantal 46

Bilaga 1

Abstrakt

Det här arbetet är gjort på uppdrag av Andelslaget Österbottens Kött som är ett anrikt företag i Österbotten. Andelslagets tidigare kontoplan har blivit föråldrad och i detta arbete skapas en ny, moderniserad och automatiserad kontoplan för att bland annat spara tid vid bokföringen.

Syftet med arbetet är att skapa en optimal kontoplan med lång livstid och effektiviserade funktioner för andelslaget samt att ändra momsbookföringsmetoden från bruttoregistrering till nettoregistrering. Arbetet ska även möjliggöra så korrekta jämförelser som möjligt, från och med bokslutet från år 2016 och framåt, enligt den nya kontoplanen.

Arbetet består av bakgrund och information om andelslaget och teori om andelslag som bolagsform, kontoplan, mervärdesskatt och kommission. Arbetet består även av en empirisk del där det redogörs för tillvägagångssättet, vilka ändringar som gjorts och varför.

Resultatet är en kontoplan som effektiviserar bokföringen och som är lättare för bokföraren att använda, samt ett bokslut justerat enligt den nya kontoplanen för framtida jämförelse.

Språk: svenska

Nyckelord: kontoplan, andelslag, mervärdesskatt

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Amanda Lindholm

Koulutus ja paikkakunta: Liiketalous, Vaasa

Suuntautumisvaihtoehto: Taloushallinto

Ohjaaja: Anna-Lena Berglund

Nimike: Luo uusi tilikartta

Päivämäärä 14 marraskuu 2017 Sivumäärä 46

Liite 1

Tiivistelmä

Tämä työ on tehty toimeksiantona Osuuskunta Pohjanmaan Lihalle, joka on perinteinen yritys Pohjanmaalla. Osuuskunnan entinen tilikartta on vanhentunut ja tässä työssä luodaan uusi, modernisoitu ja automatisoitu tilikartta, joka säästää aikaa kirjanpidossa.

Työn tavoitteena on luoda osuuskunnalle optimaalinen tilikartta pitkällä käyttöaikailla ja tehostetuilla toiminnoilla, ja vaihtaa ALV:n kirjanpitotapa bruttorekisteröinnistä nettorekisteröintiin. Tämän työn pitää myös mahdollistaa niin täsmällinen vertailu kuin mahdollista alkaen vuoden 2016 tilinpäätöksestä, uuden tilikartan mukaan.

Työ koostuu osuuskunnan taustatiedoista ja informaatiosta ja sisältää teoriaa osuuskunnan yritysmuodosta, tilikartasta, ALV:stä ja komissiosta. Työ koostuu myös suoritusosasta, jossa kuvaillaan lähestymistapaa, mitä muutoksia on tehty ja miksi.

Tulos on tilikartta joka tehostaa kirjanpitoa ja jota kirjanpitäjän on helpompi käyttää sekä oikaistu tilinpäätös uuden tilikartan mukaan tulevaisuuden vertailua varten.

Kieli: Ruotsi

Avainsanat: tilikartta, osuuskunta, arvonlisävero

BACHELOR'S THESIS

Author: Amanda Lindholm

Degree Programme: Business administration, Vaasa

Specialization: Financial administration

Supervisor: Anna-Lena Berglund

Title: Create a New Chart of Accounts

Date November 14, 2017 Number of pages 46

Appendix 1

Abstract

This thesis was commissioned by the co-operative Andelslaget Österbottens Kött, which is a company with long traditions in Ostrobothnia. The company's previous chart of accounts was out-of-date and in this thesis a new, modernized and automatized chart of accounts was created to, among other things, save time in bookkeeping.

The aim of this thesis was to create an optimal chart of accounts with a long lifespan and to streamline functions for the company and to change the method of the VAT-bookkeeping from gross registration to net registration. The thesis also enables a correct benchmarking of the closure, from the year 2016 onwards, as possible.

The thesis consists of background and information about the company, and theory about co-operative as a company form, chart of accounts, VAT and commission. The thesis also consists of an empirical-part where the procedure, which changes have been made to the chart of accounts and why are narrated.

The result of the thesis is a chart of accounts which streamlines the bookkeeping, which is easier for the bookkeeper to use. The result also includes a closing adjusted to the new chart of accounts for future benchmarking.

Language: Swedish

Key words: chart of accounts, co- operative, value added tax

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte	2
1.2	Problemformulering	2
2	Företagsbeskrivning- Andelslaget Österbottens Kött.....	4
2.1	Andelslaget idag.....	5
3	Andelslag som bolagsform.....	7
3.1	Medlemskap och andelar	7
3.2	Vinstutdelning	9
3.3	Beskattning.....	10
4	Krav på kontoplan.....	12
4.1	Utformning.....	12
5	Mervärdesskatt	15
5.1	Bokföring av mervärdesskatt	16
6	Kommission.....	19
6.1	Momsbehandling av kommission	19
6.2	Bokföring av kommission	20
7	Utförande.....	21
7.1	Kontogrupper	23
7.2	Konton	23
7.3	Ändringar på bestående aktiva sidan i balansräkningen	25
7.3.1	Materiella tillgångar	26
7.3.2	Placeringar	26
7.4	Ändringar på rörliga aktiva sidan i balansräkningen.....	27
7.4.1	Omsättningstillgångar	27
7.4.2	Långfristiga fordringar	28
7.4.3	Kortfristiga fordringar	28
7.5	Ändringar på passiva sidan i balansräkningen, Eget kapital.....	29
7.6	Ändringar på passiva sidan i balansen, Främmande kapital.....	30
7.6.1	Kortfristigt främmande kapital	30
7.7	Ändringar i resultaträkning	31
7.7.1	Omsättning.....	32
7.7.2	Rörelsens övriga intäkter	32
7.7.3	Material och tjänster	34
7.7.4	Personalkostnader	34
7.7.5	Övriga rörelsekostnader	36
7.7.6	Rörelsevinst.....	41

7.8	Jämförelse.....	42
8	Resultat	44
9	Diskussion.....	45
10	Källförteckning.....	46

1 Inledning

Andelslaget Österbottens Kött är ett välkänt företag som de flesta i Österbotten har någon form av anknytning till. Verksamheten, som startade år 1934, har under årens lopp genomgått många förändringar. Idag består verksamheten huvudsakligen av anskaffning av svin- och nötkött samt förmedling av svin och nöt i Österbotten. Verksamheten styrs från dess numera enda kontor, i Vasa.

I det här arbetet redogörs för teorin bakom, och tillvägagångssättet vid förnyandet av andelslagets kontoplan. Arbetet kan alltså huvudsakligen delas in i en teoridel och en utförande- del. Teoridelen baserar sig främst på lagar och anvisningar från t.ex. skatteverket och bokföringsnämnden. Eftersom arbetet utförts på och enligt önskemål från andelslaget och främst dess ekonomichef Åsa Frants innehåller det även en stor del empirisk information om verksamheten.

Andelslaget Österbottens Kött använder sig endast av en officiell modell av kontoplanen och det är den som det här arbetet gäller. Andelslaget äger dotterbolaget Ab Foremix Oy till 100 % men dotterbolagets kontoplan kommer inte att behandlas i arbetet.

I utförande-delen redogörs för planeringen av ändringar, bakgrunden och orsakerna till ändringarna samt hur ändringarna slutligen utförts i bokföringsprogrammet. Ändringarna stöder sig utom i undantagsfall på teoridelen, empirisk information och verksamhetsbaserade preferenser även på bokföringsprogrammets manual. I arbetet tas även upp hur man möjliggör jämförelse av bokslut från år till år efter omfattande förändringar i kontoplanen samt hur detta konkret sett har möjliggjorts i ifrågavarande fall.

1.1 Syfte

Syftet med detta arbete är att utveckla en ny kontoplan för Andelslaget Österbottens Kött. Kontoplanen skräddarsys för att passa företagets behov på bästa sätt. Den tidigare kontoplanen har blivit föråldrad och är inte så tekniskt välgjord som den kunde vara i dagens läge.

En utförlig kontoplan ökar den interna kontrollen och skapar kontinuitet i bokföringen, vilket även bidrar till noggrannare resultat vid jämförande av bokslut från år till år. En kontoplan som är väl utformad efter företagets behov utan överflödiga konton underlättar även vid eventuella tillfälliga eller långvariga byten av bokförare i framtiden. I teoridelen tas upp hur en kontoplan bör byggas upp enligt bokföringsnämndens allmänna anvisningar och detta är även de anvisningar, tillsammans med Raportointikoodistos modell på hur en standardiserad kontoplan kunde se ut, som jag tillsammans med den gamla kontoplanen och önskemålen från andelslaget kommer att basera uppbyggnaden av den nya kontoplanen på. Exempel på konton, rubriker och underrubriker som inte finns med i den gamla kontoplanen och som inte heller kommer att tas med i den nya kontoplanen tas inte upp i arbetet då den typ av kontoplan som tillämpas i båda fallen är baserade på verksamhetsformen och fungerar med löpande numrering vilket medför att de i det närmaste kan göras hur omfattande som helst. Den här avgränsningen stöds av att det i Finland inte finns någon standardiserad kontoplan utan endast gjorts bestämmelser om vissa saker som måste finnas med och övriga, för detta arbete icke relevanta rubriker och konton behandlas inte desto mera.

För att på ett tillförlitligt sätt kunna jämföra boksluten för år 2016 och 2017 bör den nya kontoplanen tillämpas på 2016 års bokföringsposter och senare även på 2017 års bokföringsposter. På så sätt har alla verifierat bokförts enligt samma konton och definitioner och ger därför en mer realistisk bild av jämförelsen.

Arbetet innehåller även korta redogörelser för andelslag som bolagsform, Bokföringsnämndens allmänna bestämmelser och mervärdesskatt i Finland. I dessa redogörelser tas sådan information upp som jag har ansett att är av relevans för arbetets syfte i övrigt. Dessa utgör även teoridelen bakom de resonemang och antagande som görs i arbetet.

1.2 Problemformulering

Problemformuleringen är att man vid skapandet av den kontoplan som tidigare använts av Andelslaget Österbottens Kött inte har tillämpat automatisk momsberäkning. Detta betyder

att man tidigare varit tvungen att skilt räkna ut momsen för varje verifikat och bokföra det för hand, vilket är ovanligt i bokföring idag då de flesta kontoplaners konton som berör moms är kopplade till varandra på ett sådant sätt att momsen bokas på rätt konto och beräknas automatiskt. Detta är den största förändringen som kommer att göras.

Vidare är den gamla kontoplanen inte uppbyggd på ett optimalt sätt enligt andelslagets behov idag. Till exempel har behovet av olika konton för olika typer av utgifter ökat då företaget ofta deltar i sponsorerings och har diverse reklamutgifter med olika syften.

Kraven på den nya kontoplanen är alltså att den skall vara ändamålsenlig, underlätta momsbokföringen, ha väldefinierade användningsändamål för alla konton och erbjuda ett tillräckligt brett utbud av konton för att fylla andelslagets behov. En välutformad kontoplan underlättar bokföringen och kan spara mycket tid. Ju mer man vet om verksamhetens kommande utveckling desto mer utförligt kan kontoplanen göras och på så sätt får den även en längre livstid och man tvingas på så sätt inte att byta kontoplan med några års mellanrum, ju längre man efterlever samma princip och kontoplan vid bokföringen, desto noggrannare och mer tillförlitlig blir jämförelsen och statistiken från år till år.

Vidare har man inom andelslaget beslutat att byta från den tidigare använda, men mindre vanliga, bruttoregistreringsmetoden till den kan tyckas bokföringsmässigt enklare nettoregistreringsmetoden. Detta påverkar utformningen av kontoplanen i hög grad och kommer alltså att utgöra en av de större förändringarna som kommer att redogöras för i detta arbete. Närmare beskrivning av de båda metoderna tas upp i arbetets teoridel om bokföring av mervärdesskatt.

2 Företagsbeskrivning- Andelslaget Österbottens Kött

År 1934 grundades företaget Österbottens Kött Ab. År 1944 omvandlades det tidigare aktiebolaget till Andelslaget Österbottens Kött efter att slakterihanteringen i landet gick från att vara hantverk till storindustri. Syftet med företagets verksamhet från början var att strukturera den dittills oorganiserade kött handeln i Österbotten och skapa förutsättningar för en mer rättvis prissättning även ur producenternas synvinkel. Antalet medlemmar vid omvandlingen till andelslag uppgick till över 3 500 och antalet tecknade andelar var över 16 000 st. (Weckström, 2011)

En av verksamhetsidéerna var att medlemmarna och producenterna genom Andelslaget Österbottens Kött skulle kunna marknadsföra, främja och optimera slakterinäringen och det egna lantbruket. Genom andelslaget kan jordbrukare samverka i ett eget företag men också ha större inverkan på ledningen, samtidigt som man i större utsträckning ansvarar för finansiering av företagets fortsatta verksamhet. År 1959 hade andelslaget nästan 7 500 enskilda medlemmar med sammanlagt 23 528 andelar, de övriga 5 428 andelarna innehades av 33 andelsmejerier, 27 handelslag och 7 andra medlemsorganisationer. (Weckström, 2011)

Vid inledandet av 1960-talet bestod Österbottens Kött av ett slakteri i Vasa, ett i Kristinestad och ett i Bennäs, ett hönsslakteri, två partilager, flera butiker, grönsakshandel och en pälsfarm. Under 1970-talet koncentrerade andelslaget sig allt mer på förmedling av smågrisar och slakt och avyttrar alla sina butiker, den sista i saluhallen i Vasa övergick i privat ägo år 1979. I allt högre grad koncentreras all verksamhet till Vasa och slutligen stängs slakterierna i Kristinestad och Bennäs ner. (Weckström, 2011)

År 1963 beslutar TLK- gruppen, Tuottajain Lihakeskunta där bland annat andelsslakterierna Itikka, Lihakunta, Karjaportti och Österbottens Kött ingår, att gemensamt använda sig av Atria som varumärke då de enskilda andelsslakteriernas egna varumärken inte fungerade i t.ex. tv-reklamsammanhang. (Atria Suomi Oy, 2017)

År 1986 bildar Österbottens Kött ett skilt företag för förmedling och distribution av foder som biprodukt från livsmedelsindustrin, Oy Foremix Ab. Företaget ägs till en början till 100 % av andelslaget men senare blir även Oy Alko Ab delägare. (Weckström, 2011)

Under 1990-talet upplöstes Producenternas Köttcentrallager, PKC- gruppen, där Österbottens Kött tillsammans med andra andelsslakterier länge ingått, då man inte kunde

komma överens vid ombildandet av gruppen till aktiebolag. Andelslaget valde då att istället sälja sina industriella verksamheter till och bli delägare i det nybildade företaget Itikka-Lihapolar Oy (senare Atria Oy), vilket berättigade andelslaget till en ledamot i styrelsen och en plats i förvaltningsrådet. Denna omvälvande händelse leder till att Österbottens Kött enbart sköter anskaffningen av slaktdjur till det nya aktiebolagets slakterier, och därmed antar dess verksamhet den form den har idag. (Weckström, 2011)

2.1 Andelslaget idag

Andelslaget verkar idag för att anskaffa det inhemska kött från Österbotten som Atria Suomi Oy behöver för sin produktion. Österbottens Kött strävar efter att köttanskaffningen och djurförmedlingen som andelslaget bedriver ska skapa mervärde för avtalsproducenterna. (Andelslaget Österbottens Kött, 2017) Tack vare Atrias program för gårdsmärkta produkter är Andelslagets producenter en del av en av världens mest spårbara produktionskedja. (Frants, Österbottens Kött Balansbok, 2016)

Österbottens Kött koordinerar gris- och kalvförmedling och transport av dessa, svin- och nötslachtsanskaffning samt transport till Atrias slakterier i Nurmo och Kauhajoki.

All verksamhet sköts sedan 2001 från kontoret i Runsor i Vasa, där det som bäst arbetar nio personer. Sammanlagt hade andelslaget 345 medlemmar och en utbetald andelsränta på 15 % år 2016. För att ge en ungefärlig bild av Österbottens Kött storlek som aktör på köttindustrimarknaden kan sägas att man under samma år körde in 8 % av Finlands totala svinslakt. (Frants, Årsredovisning 2016 Andelslaget Österbottens Kött, 2017)

År 2004 bildades foderbolaget Oy A-Foder Ab som dotterbolag till Atria till följd av det ökade behovet av effektiverad foderförsäljning. Detta resulterade i att Andelslaget Österbottens Kött blev delägare i A-Foder med 9 % aktieinnehav och foderbolaget Oy Foremix Ab avslutade helt sin foderförsäljningsverksamhet. Idag är företaget ett fastighetsbolag som äger fastigheten i Runsor där moderbolaget Andelslaget Österbottens Kött kontor nu är beläget. (Weckström, 2011)

Andelslagets fullmäktige består av minst 21 och högst 31 ledamöter som väljs av medlemmarna enligt tre röstningsområden för en mandatperiod på 4 år åt gången. Förvaltningsrådet består av minst nio, höst 18 ledamöter som väljs för en period på tre år. I förvaltningsrådet måste till fem sjättedelar bestå av medlemmar i andelslaget. (Andelslaget Österbottens Kött, 2017)

Förvaltningsrådet väljer andelslagets styrelse som utöver ordförande består av fyra övriga styrelsemedlemmar varav tre även måste vara medlemmar i andelslaget. Mandattiden för invalda i styrelsen är två år. (Andelslaget Österbottens Kött, 2017)

På grund av svag lönsamhet och hård press på producentpriserna valde Österbottens Kött att under år 2016 minska på både djurförmedlingsmarginalerna och räntan på reskontran för att underlätta slakt- och förmedlingsproduktionen för producenterna. Sänkningen medförde en minskad vinst för räkenskapsperioden med ca 300 000 € jämfört med år 2015. Av vinsten delades sedan 97 % ut till medlemmarna i form av andelsränta. (Frants, Årsredovisning 2016 Andelslaget Österbottens Kött, 2017)

Under år 2016 präglades verksamheten av rekordlåga producentpriser både i Finland och i Europa i övrigt. Tack vare ökad export till Kina och övriga Asien, för vilket Atria Abp erhöll licens i oktober 2016, håller nivåerna i de Europeiska köttlagren på att sjunka något vilket innebär att en ökning av producentpriset kan väntas. Den första exporten av svinkött skedde under våren 2017. Andelslagets totala svin- och nötköttsanskaffning år 2016 uppgick till 19,5 miljoner kilo varav 16,8 miljoner kilo bestod av svinkött. Andelslagets omsättning var 13,3 miljoner euro vid det senaste bokslutet och avkastningen på det egna kapitalet var 2,43 %. Andelslaget äger 480 038st av Atria Oyj: s A-aktier, på bokslutsdagen var börsvärdet 11,49€ per aktie. (Frants, Österbottens Kött Balansbok, 2016)

Andelslaget Österbottens Kött värnar om att bibehålla en god relation till sina producenter och medlemmar. Detta syns konkret bland annat genom de årliga grillfesterna som ordnas för producenterna varje sommar. Andelslaget ordnar två grillfester, en i norra Österbotten och en i södra och dessa besöktes i år av sammanlagt nästan 1000 producenter. Det bjuds på mat, dryck, musik och underhållning och evenemangen är mycket populära bland alla generationer. Detta är något som andelslaget strävar efter då generationsväxling är vanligt förekommande i jordbruksbranschen och andelslaget gärna ser att medlemskapet fortsätter även efter att det överförts till nästa generation.

3 Andelslag som bolagsform

Syftet med ett andelslag är att driva sådan ekonomisk verksamhet att dess medlemmar eller dess medlemmars näringsutövning genom utnyttjande av tjänster som andelslaget eller dess dotterbolag tillhandahåller eller producerar stöds ekonomiskt. Beslutsfattandet inom ett andelslag sker enligt följande; på adelsstämman fattas beslut av medlemmar enligt majoritetsprincipen, varje medlem har en röst. Medlemmarnas makt kan liknas vid den som aktieägare har i ett aktiebolag. Alternativt kan man i stadgorna bestämma att beslutanderätten tillfaller fullmäktige eller förvaltningsrådet. Fullmäktige alt. förvaltningsrådet väljer styrelse och styrelsen väljer i sin tur en verkställande direktör. (Lagen om Andelslag 421/2013 1 kap 5§; 6§)

Ett andelslag kan bildas av minst en person, en stiftelse, en förening eller en annan juridisk person och vid grundandet blir den fysiska eller juridiska personen automatiskt en medlem i andelslaget. Det ställs inga krav på minimikapital. Vid bildandet skall ett skriftligt avtal upprättas, och ur detta avtal skall framgå datum för avtalet, alla medlemmar samt vilka andelar de tecknar, teckningspriset för varje andel, när andelarna skall betalas samt vilka som är andelslagets styrelseledamöter. Andelskapitalet kan betalas antingen i pengar eller i apportegendom, om detta skall dock göras skilda bestämmelser. Vid bestämmande av andelslagets stadgar måste alltid anges andelslagets firma, vilken andelslagets hemort och verksamhetsområde är, vilket språk som skall användas ifall de är flera än ett och, om det inte angetts i avtalet, räkenskapsperioden som kommer att användas. Ett andelslag kan även välja att ha aktier och aktiekapital, dessa ska i så fall registreras i samband med registreringen av andelslaget, vilket måste ske inom tre månader efter undertecknandet av andelsbildningsavtalet. I sådant fall att registreringen av andelslaget vägras eller registreringstiden gått ut förfaller andelslagsbildningen. I sådant fall är styrelsen och verkställande direktören solidariskt ansvariga för att vederlag för andelar, aktier samt avkastning på dessa betalas tillbaka. (Lagen om Andelslag 421/2013 2 kap 1§; 2§; 3§; 4§)

3.1 Medlemskap och andelar

För att bli medlem i ett andelslag skall en skriftlig ansökan lämnas in till styrelsen som sedan beslutar om ansökan godkänns eller ej, villkor för medlemskap bestäms i andelslagets stadgar. Som medlem är man inte personligen ansvarig för andelslagets åtaganden och svarar bara för sin egen insats. Medlemskapet börjar när styrelsen godkänt ansökan och alla medlemmar bör teckna minst en andel och betala motsvarande värde till andelslaget. I

stadgarna kan även bestämmas huruvida medlemmar även är skyldiga att teckna fler andelar. Kapitalinsatsen i ett andelslag är inte fast utan denna varierar beroende på medlemsantalet. Teckningspriset för en andel tas upp i andelskapitalet om inte annat bestämts. I stadgarna kan man även bestämma huruvida en medlem är tillskottsskyldig ifall andelslaget skulle sättas i konkurs eller likvidation och andelslagets egna medel inte täcker skulderna, och här skall även beräkningsgrunden för hur skulden i sådant fall delas mellan medlemmarna fastställas. (Lagen om Andelslag 421/2013 3 kap 1§)

Om man vid tecknandet av en andel fallerar att betala teckningspriset efter att betalningstiden gått ut och styrelsen inte förlänger betalningstiden kan man förlora rätten att teckna andelen, i vilket fall styrelsen kan tilldela rätten till andelen åt någon annan. (Lagen om Andelslag 421/2013 2 kap 7§)

Ifall man vid tecknandet önskar att betala hela eller delar av beloppet med något annat än pengar, till exempel fordon, maskiner, fastigheter eller annan apportegendom, skall denna ekonomiskt sett kunna likställas med summan av de tecknade andelarnas värde vid tidpunkten för överlåtelse. Huruvida man kan betala andelar med apportegendom bestäms skilt vid uppgörandet av avtalet om andelslagsbildning. (Lagen om Andelslag 421/2013 2 kap 6§)

Förutom andelskapitalet kan ett andelslag även ha aktier och aktiekapital, men dessa har egentligen inget nominellt värde utan istället ett bokföringsmässigt motvärde. Detta medför att andelslaget kan emittera aktier eller andelar utan att höja aktie- eller andelskapitalet eller också höja aktie- eller andelskapitalet utan emission. Ett nominellt värde kan dock fastställas i stadgarna, i vilket fall detta upptas i andelskapitalet. Vid eventuell aktie- eller andelsemission ska kapitalet i sådant fall minst höjas med de emitterade andelarna eller aktiernas fastställda nominella värde. Den del av teckningspriset för aktierna eller andelarna tas upp i fonden för inbetalt fritt eget kapital. (Skatteverket i Finland, Andelslag och andelsägarnas beskattning, 2017)

Vid andelsemission och aktieemission har medlemmar, andels- och aktieägarna företrädesrätt i förhållande till de andelar och aktier som de sedan tidigare har i andelslaget. (Lagen om Andelslag 421/2013 4 kap 7§)

Som medlem har man rätt att genom en skriftlig angivelse lämna andelslaget. I stadgarna kan fastställas en period efter vilken en medlem en medlem tidigast får avgå, men denna kan uppgå till en period på högst tre år. I stadgarna kan även bestämmas speciella grunder på

vilka en medlem kan uteslutas, utöver ifall denna har ignorerat sina skyldigheter som medlem. En medlem är utesluten efter att andelsstämman fattat beslut om uteslutning, alternativt en månad efter delgivning om beslutet, ifall det fattat av ett annat organ än andelsstämman. (Lagen om Andelslag 421/2013 3 kap 2§)

Medlemskapet upphör när den skriftliga angivelsen mottagits av andelslaget. Efter att medlemskapet upphört innehas inte längre rätten till andel och denna betalas då tillbaka, förutsatt att det inte stadgats att andelar kan ägas av icke-medlemmar också. Vid dödsfall får rättsinnehavaren till den avlidne bedriva dennes lagliga rätt tills en rättsinnehavare blivit medlem i andelslaget eller fram till ett år från dödsdagen och då endast via en gemensam företrädare. (Lagen om Andelslag 421/2013 3 kap 5§)

Medlemskap i etta aktiebolag kan inte skrivas över på någon annan om man inte särskilt bestämt det i stadgarna. Vid förvärvandet av en andel får man inte automatiskt samma rättigheter som den som tidigare innehaft andelen hade som medlem, för att få det måste styrelsen godkänna den som förvärvat andelen som andelsägare eller medlem. Om annat förfarande än detta har bestämts tas det upp i stadgarna, likaså rätten att överlåta eller anskaffa andelar om detta inte är fritt tillåtet. (Skatteverket i Finland, Andelslag och andelsägarnas beskattning, 2017)

För andelslaget Österbottens Kött har det i stadgarna bestämts att varje medlem ska teckna minst en andel och också en andel för varje påbörjad 40 euro, avräkning för produkter, som i medeltal levererats per år för marknadsföring via andelslaget eller dess dotterbolag, samarbetspartner eller intressebolag. Styrelsen bestämmer när och i hurdana rater insatsen betalas. Insatsens storlek är fem euro och betalningen kan antingen göras genom avdrag från likvider eller genom pengar inom 15 år. (Andelslaget, 2013)

3.2 Vinstutdelning

Det egna kapitalet delas in i fritt och bundet eget kapital. Det bundna egna kapitalet utgörs av andels- och det eventuella aktiekapitalet, den lagstadgade reservfonden, uppskrivnings- omvärderingsfonden samt fonden för verkligt värde. Till det fria egna kapitalet hör övriga fonder samt överskott från räkenskapsperioden. Reservfonden skall ökas med fem procent av överskottet från räkenskapsperioden, efter att eventuella förluster från tidigare räkenskapsperioder har dragits av, tills att den består av minst 2500 euro. Som tidigare nämnt finns inget lagstadgat minimikapital för ett andelslags andelskapital men eventuella

aktier och aktiekapital måste registreras. (Skatteverket i Finland, Andelslag och andelsägarnas beskattning, 2017)

Eventuell vinstutdelning i ett andelslag bestäms av andelsstämman. Den kan ske genom utbetalning av överskott, överskottsåterbäring, återbetalning av andel, minskning av andels- eller aktiekapitalet alternativt reservfonden, förvärv och inlösen av andelar i andelslaget eller upplösning och avregistrering. Överskottet kan delas ut till andels- eller aktieägare samt medlemmar om man har bestämt det i stadgarna och baseras i sådant fall på det senaste fastställda bokslutet. Beloppet som kan delas ut är fritt eget kapital av vilket man räknat bort beloppet som sätts till reservfonden, eventuella övriga medel som det i stadgarna bestämts att inte får delas ut, skatteskulden samt de utvecklingsutgifter som finns i andelslagets balansräkning. Eventuella utbetalningar av vinstmedel ska göras inom ett år efter räkenskapsperiodens slut, om annat inte bestäms i stadgarna. Om inte förfarandet av utbetalning har lagstadgats betalas det ut till medlemmarna enligt den mån de utnyttjat andelslagets tjänster. (Lagen om Andelslag 421/2013 16 kap 1§; 3§; 5§; 6§; 7§)

Utbetalning av överskott till medlemmar av ett andelslag är inte avdragsgillt för andelslaget. Vid överskottsåterbäring betalas räkenskapsperiodens överskott ut till medlemmar som bedriver antingen näringsverksamhet eller gårdsbruk, enligt deras inköp från och försäljning till andelslaget. Denna återbäring berättigar i allmänhet till avdrag i andelslagets beskattning förutsatt att medlemskapet är öppet, överskottsåterbäringen delas ut till samtliga medlemmar, medlemmarna har bestämmanderätt, överskottet har uppstått genom utdelning av nyttigheter till medlemmarna eller utdelning till utomstående av nyttigheter som andelslaget köpt av medlemmar, en medlems andel av andelskapitalet tillsammans med medlemmar intressegemenskap och i närstående kretsar är högst 10 % vid räkenskapsperiodens slut och andelsmedlemmen som erhåller återbäringen är förpliktigad att betala 10 % skatt eller mera på denna intäkt. (Skatteverket i Finland, Andelslag och andelsägarnas beskattning, 2017)

3.3 Beskattning

Andelslag är självständigt skatteskyldiga för den inkomst de erhåller från den räkenskapsperiod under vilket det registrerats i handelsregistret, är det inte registrerat gäller samma beskattningsförfarande som för en näringsammanslutning. Beskattningen av andelslag påverkar inte andelslagsmedlemmar. Inkomstskatten är liksom för aktiebolag 20

% av resultatet. (Skatteverket i Finland, Inkomstbeskattning- aktiebolag och andelslag, 2017)

Ett andelslag kan förvärva sin inkomst genom de tre olika förvärvskällorna; närings- jordbruks- och personlig förvärvskälla. Från respektive förvärvskälla kan eventuell fastställd respektive förlust avdras under de kommande tio åren. Om fler än hälften av andelslagets totala andelar, på annan grund än arv eller testamente, byter ägare under förluståret har andelslaget inte rätt att dra av förlusten från förvärvskällan. Det samma gäller även ifall nya andelar tecknas av en ny medlem till ett antal som är större än de tidigare ägarnas sammanlagda andelsantal. Även fastän den nya medlemmen bara berättigas en röst är det inte tillåtet att dra av eventuella förluster för andelslaget. (Skatteverket i Finland, Inkomstbeskattning- aktiebolag och andelslag, 2017)

4 Krav på kontoplan

En kontoplan är en utförlig förteckning över de konton som använts i bokföringen under räkenskapsperioden samt för vart och ett konto en redogörelse för innehållet och användningsområdet, alltså registreringsanvisningar för vilken typ av affärshändelser som ska bokas på kontot. I kontoplanen delas kontona huvudsakligen in enligt aktiva- och passiva balanskonton, intäkter och kostnader och vidare specificerat under varje kategori. (Statskontoret, 2016)

Affärshändelser i företaget bokförs som verifikat, dessa skall vara daterade, numrerade och man skall även kunna avläsa vilka konton man använt vid bokföringen av verifikatet ifall detta inte är uppenbart. (Bokföringsnämnden, 2000)

De olika kontona som ingår i en kontoplan samlas under olika kontogrupper och undergrupper enligt deras karaktär och användningsområde, så att liknande konton med liknande händelser samlas på ett ställe i kontoplanen. (E-conomic, 2017) Detta bidrar också till att bokföraren får en bättre överblick över vilka konton som finns att utnyttja och på det viset kan bokföra affärshändelserna på de konton som bäst lämpar sig för affärshändelsens art.

I Finland har ingen standardiserad kontoplan fastställts utan en kontoplan kan ha många variationer. För att bokföringen skall tillgodose behoven för olika intressenter måste den vara ändamålsenlig och tillräckligt specificerad och alla olika affärshändelser skall ha egna konton, såsom olika utgifter, inkomster och finansieringshändelser. Omfattningen av konton och deras användningsområden anpassas efter verksamhetens storlek och natur. (Statskontoret, 2016)

Bokföring av affärshändelser ska göras på ett sådant sätt att man enkelt kan härleda en post i bokföringen från verifikationen till grund- och huvudbokföringen och även från huvudbokföringen till resultat- och balansräkningen. (Bokföringslagen, 1336/1997 2 kap 6§) På detta sätt uppstår en bokföringskedja, även kallad Audit Trail.

4.1 Utformning

Kontoplanen inleds med balanskontona. Under kontogruppen för aktiva balanskonton finns verksamhetens tillgångar och fordringar. De delas in enligt bestående aktiva, under vilka olika konton för immateriella- och materiella tillgångar och placeringar hör under respektive

undergrupp, och rörliga aktiva, under vilka konton för omsättningstillgångar, fordringar, finansiella värdepapper samt kassa- och bank hör under respektive undergrupp. (Bokföringsförordningen, 1336/1997)

Under kategorin för passiva balanskonton finns eget kapital, ackumulerade bokslutsdispositioner, avsättningar och främmande kapital med olika specificerade konton hörandes till varje undergrupp. Som tidigare nämnt kan antalet konton och deras karaktär anpassas till att passa verksamhetens behov. (Bokföringsförordningen, 1336/1997)

En kontoplan fortsätter sedan till resultatkontona. Dessa konton delas vanligtvis in enligt följande kategorier; Omsättning, förändring av lager (färdiga varor och varor under tillverkning), kostnader för material och tjänster, personalkostnader, avskrivningar och nedskrivningar, övriga rörelsekostnader, rörelsevinst eller -förlust, finansiella intäkter och kostnader, vinst före bokslutsdispositioner och skatter, inkomstskatt, övriga skatter och räkenskapsperiodens vinst eller förlust. Inom en koncern måste intäkter från övriga placeringar bland bestående aktiva och övriga ränteintäkter och finansiella intäkter uppges skilt för företagen, det samma gäller även räntekostnader och övriga finansiella kostnader som betalas till företag inom koncernen. (Bokföringsförordningen, 1336/1997)

Vid bokföring av affärshändelser skall varje verifikat, t.ex. fakturor, kvitton, kontoutdrag, bokföras på olika konton beroende på dess art. I huvudsak skall verifikatens art kontinuerligt vara desamma på kontot, men utvecklas verksamheten på ett sådant sätt att behovet av olika konton förändras kan antingen innehållet eller kontoplanen ändras och förbättras. Vid sådana ändringar måste ändringen framgå från kontoplanen eller alternativt ett skilt dokument, detta för att bokföringen i fortsättningen skall kunna fortgå utan att bryta bokföringskedjan. (Bokföringslagen, 1336/1997 2 kap 2§)

Vid eventuella ändringar av innehållet för ett konto ska även den tidigare räkenskapsperiodens uppgifter justeras i överensstämmelse med dessa ändringar för att möjliggöra jämförelser mellan räkenskapsperioderna. (Statskontoret, 2016) Av denna anledning omfattar detta arbete även justering av det tidigare bokslutet då arbetets syfte är att göra ändringar i kontoplanen.

Ett försök till en standardiserad modell av en kontoplan har gjorts av Tili-Instituuttisäätiö. Denna modell har som syfte att fungera som ett hjälpmedel vid komplettering av en kontoplan för att denna skall uppnå lagenlighet och rapporteringen kan ske felfritt. Modellen är uppbyggd enligt ett officiellt bokslut och följs modellens standarder vid bokförande av

affärshändelser genom hela bokföringsprocessen får man ett officiellt bokslut med utförliga uppgifter. (Tili-instituuttisäätiö, 2016)

Detta är något man i sin bokföring bör sträva efter för att leva upp till laglighet och god bokföringssed samt för att andra utöver bokföraren vid behov lätt skall kunna få en klar uppfattning om företagets bokföring. Genom att eftersträva det närmaste en standardiserad modell som finns i Finland underlättar det även bokföringen vid sådant fall att långvarig sjukledighet, semester eller andra ändringar i personalen inträffar och personen som ersätter den ordinarie bokföraren skall sätta sig in i bokföringen och få den att fortlöpa utan avbrott. Utöver detta underlättar det även vid revision att kunna försäkra sig om att företagets bokföring består av utförliga uppgifter.

I arbetet kommer jag delvis att härleda mina beslut om ändringar och slutsatser till Raportointikoodistos standardiserade modell.

5 Mervärdesskatt

Mervärdesskatt (moms) skall enligt den finska mervärdesskattelagen betalas till staten för försäljning av tjänster och varor i Finland på ett rörelsemässigt sätt, överföring av varor samt import av varor till Finland, varor införskaffade inom EU, alltså gemenskapsinterna varuförvärv. Detsamma gäller även tagandet i eget bruk. Momsskyldiga är säljare som har över 10 000 euro i omsättning för en räkenskapsperiod eller som själva frivilligt registrerat sig som momsskyldiga. (Mervärdesskattelagen, 1501/1993 1 kap 1§)

Moms läggs till vederlagets skattefria andel för tjänsten eller produkten av säljaren och redovisar sedan försäljningen till Skatteförvaltningen. Ifall en vara eller tjänst köps av en momsskyldig till ändamål för dennes verksamhet får momsandelen av priset dras av, såvida både köpar- och säljarparten är momsskyldiga. (Mervärdesskattelagen, 1501/1993 73 kap 2§; 10 kap 102§)

Försäljning definieras enligt mervärdesskattelagen som överlåtelse av en vara mot vederlag, t.ex. ett föremål, gas, kyla, värme, elektricitet eller motsvarande, alternativt en tjänst som kan säljas i form av rörelse. (Mervärdesskattelagen, 1501/1993 3 kap 19§)

De finska skattesatserna för varor och tjänster är 10 % för böcker, inkvartering, inträde till kultur- och nöjesevenemang, persontransport, ersättning för tv-och rundradioverksamhet, motionstjänster, biografföreställningar och läkemedel, 14 % för foder, restaurang- och cateringtjänster samt livsmedel. För övriga varor och tjänster är skattesatsen 24 %. (Mervärdesskattelagen, 1501/1993 8 kap 84§; 85§)

Ifall en näringsidkare levererar ett löst föremål från en medlemsstat till en annan näringsidkare och äganderätten överförs mot vederlag är detta ett gemenskapsinternt förvärv. Om köparen är momsregistrerad i Finland betalas skatten här. (Mervärdesskattelagen, 1501/1993 5 kap 63§)

En skattskyldig räknar själv ut och bokför mervärdesskatteandelen man är skyldig minus mervärdesskatteandelen som får dras av, deklarationen skall lämnas in till Skatteförvaltningen den tolfte varje månad, för en månad åt gången, senast två månader efter skatteperioden. Den skattskyldige bär ansvar för att deklarationen stämmer och att bokföringen genomförts på ett sådant sätt att man kan fastställa skatten utifrån den. Skatteperioden är en kalendermånad.

5.1 Bokföring av mervärdesskatt

Vid skapandet av en kontoplan skall skilda konton skapas för registrering av moms som skall betalas, alltså momsskuld, och moms som skall dras av, alltså momsfordran. Ifall en mervärdesskatteskyldig inte brukar skilda konton för försäljning och inköp med olika skattesatser utan istället brukar identifikationskoder för att definiera dessa, måste tillsammans med bokföringsmaterialet för dessa upprättas förteckningar över mervärdesskatten och deras identifikationskoder. (Bokföringsnämnden, 2000)

Om man brukar nettoregistrering vid bokförande av mervärdesskatt bokas verksamhetens försäljning på konton för inkomst och inköp på konton för utgift till nettobelopp och mervärdesskatteandelen bokas som en finansiell händelse på konton för mervärdesskatteskuld eller mervärdesskattefordran. (Bokföringsnämnden, 2000)

Exempel nettoregistrering

	Slutsumma	Momsdel	Exkl. Moms
Förs.faktura 1	15 000,00 €	2 903,23 €	12 096,77 €
Förs.faktura 2	2 000,00 €	387,10 €	1 612,90 €
Totalt	17 000,00 €	3 290,32 €	13 709,68 €

	Försäljning 24%	Moms att betala	Kassa/ Bank
Förs.faktura 1	12 096,77 €	2 903,23 €	15 000,00 €
Förs.faktura 2	1 612,90 €	387,10 €	2 000,00 €
Saldo		3 290,32 €	17 000,00 €
Omsättning	13 709,68 €		

Vid bruttoregistrering bokas bruttobeloppen för inkomster från försäljning och utgifter för inköp med mervärdesskarreandelen. Månadsvis bokförs sedan den mervärdesskatteandel som skall betalas som inkomstöverföring till mervärdesskatteskuld. Mervärdesskatteandelen som skall dras av bokförs som utgiftsöverföring till mervärdesskattefordran. Detta görs månadsvis. Mervärdesskatteandelen minskas sedan från försäljningsinkomsterna i form av en inkomstöverföring som rättelsepost till försäljningsintäkterna. Den mervärdesskattesandel som skall dras av tas upp som en rättelsepost till inköpsutgifterna. Vid resultat- och balansräkning som sker kontovis behandlas sedan dessa rättelseposter på samma sätt som de affärshändelser som innehåller mervärdesskatten som skall dras av eller betalas, detta utgör grunden för rättelsen.

Man kan även rätta bruttoregistrering till nettoregistrering om man periodvis (fyra veckor eller en månad) bokför mervärdesskatteandelen som ska betalas eller dras av som en rättelsepost till kontot för den ursprungliga affärshändelsen. Dessa två metoder kan även tillämpas samtidigt. (Bokföringsnämnden, 2000)

Exempel bruttoregistrering

Metod 1: Bokas vid bokföringsperiodens slut om till att motsvara nettoregistrering

	Slutsumma	Momsdel	Exkl. Moms
Förs.faktura 1	15 000,00 €	2 903,23 €	12 096,77 €
Förs.faktura 2	2 000,00 €	387,10 €	1 612,90 €
Totalt	17 000,00 €	3 290,32 €	13 709,68 €

	Försäljning 24%	Moms att betala	Kassa/ Bank
Förs.faktura 1	15 000,00 €		15 000,00 €
Förs.faktura 2	2 000,00 €		2 000,00 €
Totalt	17 000,00 €		17 000,00 €
Moms	3 290,32 €	3 290,32 €	
Saldo= oms	13 709,68 €		

Metod 2: Inkomstöverföring, skattebeloppet upptas som rättelsepost på ett skilt konto

	Försäljning 24%	Försäljningens moms	Moms att betala	Kassa/ Bank
Förs.faktura 1	15 000,00 €			15 000,00 €
Förs.faktura 2	2 000,00 €			2 000,00 €
Totalt	17 000,00 €			17 000,00 €
Moms		3 290,32 €	3 290,32 €	

Omsättningen= 17000,00€ - 3 290,32 € = 13709,68€

Huvudbokskonto	Grupp i balansen/resultaträkningen mot vilken kontot avslutas
Försäljning 24%	Omsättning
Försäljningens moms	Omsättning
Momsskuld	Övriga kortfristiga skulder

Momsskuld och avdragbar moms avslutas mot kontot för skatt som ska redovisas.

Beroende på resultatet tas det sedan upp i balansen som skuld eller fordran.

I Andelslaget Österbottens Kött bokföring tillämpas enligt den tidigare kontoplanen bruttoregistrering vid bokföring av mervärdesskatt men vid utformningen av den nya kontoplanen anpassas den till nettobokföring då detta är det vanligare sättet att bokföra mervärdesskatten. Nettometoden kan också anses vara den metod som ger bäst översyn över mervärdesskatten.

Vid redovisning av skatten skall man kunna erhålla de affärshändelser som berör skatten ur huvud- eller delbokföringen för att kunna räkna ut beloppet av den månatliga skatten. Ifall det bokföringsprogram man nyttjar inte kan inställas till att automatiskt urskilja mervärdesskatteandelen som skall betalas och den som skall dras av vid olika skattesatser kan skilda konton för utgifter och inkomster samt rättelseposter upprättas för händelser som påverkar beloppet av mervärdesskatten

som skall deklarerar. På så sätt kan man urskilja dessa affärshändelser från övriga inkomster och utgifter samt rättelseposter. Skilda konton skall dock göras för bokföring av mervärdesskatteskuld och mervärdesskattefordring. (Bokföringsnämnden, 2000)

Bokföring kan göras antingen enligt prestationsprincipen eller enligt kontantprincipen. Den förra utgår från att en affärshändelse anses vara utförd vid mottagandet eller överlåtelse av en vara eller en tjänst, dessa upptas då som utgifter och inkomster i bokföringen. Den senare, kontantprincipen, utgår från att en affärshändelse är utförd när betalningen är utförd, detta frångås dock vid mycket små affärshändelser och lantbruk. Dessa måste, liksom affärshändelser som baseras på fakturor och betalningar, göras kompletta genom prestationsprincipen innan ett bokslut kan upprättas. Mervärdesskatten för varor och tjänster skall periodiseras till att betalas för, eller vid inköp dras av, den kalendermånad då varan eller tjänsten i frågan levererats eller utförts. Alternativt kan mervärdesskatten betalas eller dras av för den månad när varan eller tjänsten fakturerats. Vid händelse av förskott får mervärdesskatten betalas eller dras av under den månaden då betalningen erhållits, detta måste dock bokföras så att det med lätthet går att utläsa ur bokföringen vid behov. Under den sista kalendermånaden innan bokslutet måste dock alla poster korrigeras enligt prestationsprincipen. (Bokföringsnämnden, 2000)

I sådant fall att en vara eller tjänst endast delvis berättigar den skattskyldiga till avdrag får den endast dras av i den mån varan eller tjänsten nyttjas för ett ändamål som gör den avdragbar. Vid bokförandet av ett sådant fall skall uträkningen för fördelningen bifogas till bokföringen. Om mervärdesskatten på ett inköp inte är avdragbart bokförs hela inköpet som anskaffningsutgift. (Bokföringsnämnden, 2000)

6 Kommission

Vid kommissionsförsäljning använder sig säljaren, ibland kallad kommittent, av en vara eller en tjänst sig av en mellanhand, ibland kallad kommissionär, som i sitt eget namn säljer ifrågavarande vara eller tjänst till kunden. Kommissionären fakturerar sedan kunden i sitt eget namn. För denna försäljning erhåller sedan kommissionären kommission av kommittenten. Mellan säljaren och agenten bör skrivas avtal gällande eventuella kostnader, och pris på varan eller tjänsten. Det behöver inte i något skede framgå för kunden att den vara eller tjänst som köpts av agenten i verkligheten ägdes av säljaren. (Kock, 2011)

Andelslaget Österbottens Kött's hela slaktanskaffning sker på kommission åt Atria Oy. Andelslaget utför alltså slaktanskaffningen från sina producenter som mellanhand och den egentliga säljaren är Atria.

6.1 Momsbehandling av kommission

Att arbeta genom kommission klassas som en förmedlingstjänst och i Finland är både kommittenten och kommissionären mervärdesskatteskyldiga. Som fallet är i det här arbetet där kommissionen sker mellan företag skall tjänsten beskattas i landet där den tas emot. Säljaren betalar i detta fall momsen, som beräknas på totalbeloppet för den moms fria försäljningen. Detta sker när kommissionären erhåller tjänsten eller varan som den i sin tur skall sälja till köparen. Efter att innehavet övergått från kommittenten till kommissionären kallas det att varan eller tjänsten i fråga finns i kommissionärens kommissionslager, oavsett var varan eller tjänsten finns fysiskt. (Kock, 2011)

Kommissionären har rätt till kommission efter att varan eller tjänsten har övergått i köparens ägo och efter detta är kommittenten skyldig att betala moms för det totala försäljningsbeloppet. Momsen som betalas av kommittenten är liksom momsen för inköp avdragbar. I och med att kommissionären får dra av moms på kommissionslagerinköpet och sedan blir skyldig att betala moms för försäljningen kan det bli så att de båda summorna tar ut varandra. (Kock, 2011)

6.2 Bokföring av kommission

En vara som inte är såld ingår i kommittentens lager. Detta lager bör årligen inventeras senast på bokslutsdagen och skulle varan fysiskt existera i kommissionärens kommissionslager skall den ändå tas upp i kommittentens bokslut i en skild grupp under Lager. Kommissionslagret hör alltså till kommittentens omsättning i bokslutet, förutsatt att varan är såld eller levererad innan eller på bokslutsdagen. Till kommissionärens omsättning hör bara kommissionen.

I fall som detta då slaktanskaffningen sker frekvent och är kommissionärens, andelslagets, huvudsakliga verksamhet kan kommissionären och kommittenten, Atria, till fördel för resurssparande komma överens om standardrutiner vid kommissionsförsäljningen.

7 Utförande

För att kunna skapa en kontoplan som är så specificerad för Österbottens Kött som möjligt och anpassad efter andelslagets behov har jag under hela arbetsprocessen fört diskussioner med andelslagets ekonomichef Åsa Frants om ändringar som behöver göras och hur slutprodukten skall se ut. De huvudsakliga ändringarna är som tidigare nämnt att strukturera om den nuvarande uppställningen, koppla samman kontona för att automatisera momsbokföringen och definiera kontonas användningsområden och syften. Vidare beslutades även att principen som tidigare tillämpats vid momsbokföringen, bruttoregistrering, skulle övergå till nettoprincipen och att den nya kontoplanen skall anpassas efter detta.

Vidare gavs utförliga instruktioner för vilka konton som inte skulle ingå i den nya kontoplanen och vilka konton som skulle skapas. Huvudrubriker flyttas om, skapas och ändra namn till mera vedertagna uttryck som används i större utsträckning idag. På detta gjordes planer och ändringarna i ordningen och uppbyggnaden baserar sig till stor del på Raportointikoodistos standardiserade kontoplansmodell.

För att få så god överblick som möjligt över kontoplanen som helhet kopierades först den gamla kontoplanen in för ett nyskapat "företag" i bokföringsprogrammet. På så sätt kan man med lätthet ändra om i kontoplanen då det inte finns några bokföringsverifikat och därmed inga saldon på kontona och ostört testa sig fram och ändra om i strukturen utan att det påverkar andelslagets bokföring och verifikat då dessa finns orörda under det egentliga företaget i sin originaluppställning.

Den gamla kontoplanen har använts i många år och på många ställen i kontoplanen märks att den inte blivit uppdaterad vartefter ändringar i t.ex. verksamheten och momssatserna gjorts. Exempelvis finns konton med momssats 17 % fastän det sedan 2013 endast existerat momssatserna 10,14 och 24 %. På flera konton har endast det svenska namnet ändrats till att innehålla rätt momssats medan de på finska och engelska fortfarande uppger fel momssats i namnet fastän momskoden för kontot ändrats. I och med att konton som innehåller moms är kopplade till varandra har det tidigare medfört svårigheter att redigera kontoplanen och t.ex. radera konton där det finns händelser då detta skulle påverka bokföringen på flera konton simultant. I förlängning har detta orsakat en kontoplan med många konton som det inte längre

finns behov för och i nuläget medför ändringen av kontoplanen en relativt omfattande mängd arbete.

Ändringarna gjordes del för del eftersom det var många justeringar som skulle göras. Till en början sattes fokus på den aktiva sidan och sedan den passiva i balansen, först justerades den strukturella uppbyggnaden, numreringen av konton och sedan de mer estetiska ändringarna som ordningen i vilken kontona räknas upp samt namnen på dessa. När de ändringarna var klara koncentrerades arbetet på uppbyggnaden av resultaträkningen och även här gjordes samma typ av justeringar.

Numreringen av kontona har anpassats till att vara i kronologisk ordning och vid ändringarna av dessa strävades det efter att konton under samma rubriker ska börja med samma siffror för att markera gruppering av kontona. Detta för att enklare hitta logik vid kontosättning samt för att de nu numreras enligt den ordningsföljd som de tas upp i balansräkningen och resultaträkningen. Numreringen avviker delvis från den i Raportointikoodistos modell, detta beror på att det inte skulle vara relevant att använda exakt samma numrering i de båda kontoplanerna då de skiljer sig avsevärt i omfattning. Under sådana kontogrupper där det i framtiden kan behövas fler konton har lämnats möjlighet till detta i numreringen genom att öka på varandra följande kontonummer med fem eller tio istället för ett så att man vid behov kan placera nya konton med nära numrering till liknande, sedan tidigare existerande konton i samma kontogrupp.

Ett av målen med den nya kontoplanen är att den skall vara så preciserad att endast de konton som används tas med samt sådana underrubriker och konton som det finns orsak att behålla eller skapa då dessa med viss sannolikhet kan behövas inom en relativt snar framtid, och dessa utgör endast en bråkdel av de konton som tas upp i Raportointikoodistos modell. De underrubriker och konton som tas med trots att de inte används i andelslagets bokföring idag medför att den nya kontoplanen får en förlängd livslängd i och med att den även är anpassad efter eventuella händelser som kan vara relevanta för andelslagets verksamhets karaktär i framtiden. En lång livstid på en kontoplan är eftersträfvansvärt då bokföringen gärna skall hållas konsekvent och skapandet av en ny kan vara resurskrävande.

7.1 Kontogrupper

Det bokföringsprogram som används av Österbotten Kött och i vilket även den nya kontoplanen byggdes är DL Prime 3000 från DL Software.

Vid skapandet av nya kontogrupper och undergrupper har vi valt att följa DL Bokföringsmanual för bokföringsprogrammet. I enighet med denna har varje kontogrupp och undergrupp tilldelats en grupp typ beroende på vilken typ av konton som hör under kontogruppen. Den första typen kallas Normal och markerar en kontogrupp med undergrupper och konton. Den andra kallas Vinst och har använts vid undergrupperna på den passiva sidan i balansräkningen för att markera var vinsten skall synas. Rubrik kallas typen som väljs för kontogrupper som kräver extra förklaring och Summering används där man vill räkna ut summan från början av resultaträkningen, exempelvis vid uträkning av Försäljningsbidrag. (DL, 2002)

De olika kontogrupperna och undergrupperna har även delats in i debet och kredit och ifall man i ett senare skede önskar lägga till konton under gruppen ges förslag till huruvida kontot ska vara debet eller kredit på basis av hur gruppen kategoriserats. Dock är det fullt möjligt att justera detta skilt för varje konto vid behov. I bokföringsprogrammet går även att välja att vissa kontogrupper eller undergrupper med tillhörande konton inte skall skrivas ut vid bokslut men detta har inte utnyttjats i detta arbete då det i bokföringen inte finns sådana rubriker som inte ska tas med i bokslutet. För kontogruppen Omsättning kryssas i programmet fältet för Omsättningsgrupp i för att programmet sedan ska kunna framställa procentuella jämförelser. (DL, 2002)

7.2 Konton

Vid skapandet av nya konton väljs ett beskrivande namn för hurudana affärshändelser som ska bokas på kontot. Vidare ska även bestämmas en numrering som passar in i den kronologiska ordningen och de övriga kontona i kontogruppen. Man kan genom att välja typ av konto och klass av konto för att lättare kunna hitta i kontoplanen eller lättare kunna skriva ut olika typer av saldon och eller transaktioner av en viss typ vid behov. Man kan klassificera konton enligt befintliga klasser eller skapa nya enligt egen önskan. Utöver detta kan man även definiera kontots funktion i programmet, huruvida det är ett konto som hör till försäljnings- eller inköpsreskontran eller ej. Väljer man att

markera ett konto som reskontrakonto begär programmet automatiskt kund/leverantörsnummer, fakturanummer och vilken typ av transaktion det är frågan om vid bokning av ett verifikat på kontot. Ju noggrannare ett konto definieras med hjälp av dessa funktioner vid skapandet, desto lättare är det att bokföra olika affärshändelser och t.ex. ta ut utförliga rapporter. (DL, 2002)

I bokföringsprogrammet ges även möjlighet att välja olika typer av balans specifikation för varje konto beroende på var man vill att kontots transaktioner ska hamna. Bland dessa kan bestämmas om kontot är ingående/ utgående balans, ökning, minskning, kumulativa avskrivningar, oavskriven anskaffningsutgift eller räkenskapsperiodens avskrivningar. Det finns även en funktion som tillåter att man bestämmer i vilken grad transaktionerna ska definieras. (DL, 2002)

I fältet för transportkonto kan man välja det konto dit man vill att kontots saldo skall förflyttas vid bokslutet. (DL, 2002)

För kontot kan även väljas automatbokning vilket gör att motbokningar automatiskt görs enligt procentuella förhållanden vid inmatning av transaktioner på kontot. Bokningsreglerna uppgörs skilt för varje konto och genom att lägga till konton dit man vill att en del av transaktionen ska bokas och definiera procenten enligt vilken man önskar att transaktionen ska delas upp kan man som bokförare spara mycket tid tack vare automatiseringen. (DL, 2002)

För kontot kan man även välja ifall de affärshändelser som görs på ifrågavarande konto vanligtvis är av debet- eller kredit-karaktär. Detta föreslås som tidigare nämnt även på basis av vad som valts för kontogruppen där kontot ingår. Man kan även välja huruvida programmet ska tillåta ändring från debet till kredit vid bokningen av en affärshändelse eller inte. (DL, 2002)

Momskod-fältet ställs in att visa den momskod som gäller för kontot i fråga. Momskoder skapas skilt i den utsträckning de används, vanligtvis en per momssats (10 %, 14 % och 24 % i Finland just nu) och döps till beskrivande namn, ofta ingår momssatsen i namnet. (DL, 2002)

Momstyp för kontot skall även väljas. Alternativen i bokföringsprogrammet är netto, brutto och EU. Vilken momstyp som väljs beror på vilken typ av momsregistrering man valt att använda sig av i bokföringen. Det vill säga att det i den gamla kontoplanen var

inställt på momstyp brutto medan det i den nya skall vara inställt på momstyp netto. Tidigare, i arbetets teoridel, redogörs för dessa två metoder men den korta beskrivningen av metoderna och vad de innebär vid uppbyggnaden av en kontoplan enligt D:s bokföringsmanual är att man vid nettoregistrering bokför nettobeloppet i resultaträkningen samtidigt som man i samma verifikat bokar momsdelen i balansen. Man måste därför inte definiera momskonto för momskoden eller momsbokningskonto, eftersom programmet då inte ska göra momsberäkningen skilt. Man kan dock, om man vill, välja att ändå definiera momskoderna för de olika kontona då detta möjliggör utprintning av en momsberäkning för kontrollering av momsbokningen. (DL, 2002) I detta arbete valdes att definiera momskoderna eftersom det var en önskan från andelslaget. Att kontrollera momsbokningen har även tidigare varit en del av rutinen vid bokföringen av andelslagets moms så detta var något som var bra att kunna möjliggöra även med den nya kontoplanen.

Vid bruttoregistrering av moms bokas alla verifikat innehållande moms till bruttobelopp och programmet flyttar sedan, vanligtvis i slutet av månaden, över momsdelen av verifikaten till balansen genom moms-automatbokning. (DL, 2002)

EU- koden är till för de konton där inköp från EU- bokförs. Saldot ökar momsskulden och momsavdragen så resultatet borde bli ungefär plus minus noll. För de konton som man valt momskoder görs även automatisk moms-bokning månatligen. (DL, 2002)

7.3 Ändringar på bestående aktiva sidan i balansräkningen

På den aktiva sidan under bestående aktiva fanns enligt den gamla kontoplanen huvudrubrikerna Materiella tillgångar och Placeringar. Dessa finns även med i den standardiserade kontoplanen från Raportointikoodisto och placeras också där i den ordningen och jag anser därför inte att dessa huvudrubriker behöver åtgärdas.

Gammal kontoplan	Ny kontoplan
Aktiva	Aktiva
BESTÅENDE AKTIVA	BESTÅENDE AKTIVA
Materiella tillgångar	Materiella tillgångar
Jord- och vattenområden	Jord- och vattenområden
1640 Jord- och vattenområden	1100 Jord- och vattenområden
Byggnader och konstruktioner	Byggnader och konstruktioner
1760 Asfaltering	
Placeringar	Placeringar
Övriga aktier	Övriga aktier
1775 Aktier och andelar	1200 Aktier o andelar
	Placeringar inom koncernen
	1210 Aktier och andelar inom koncernen

7.3.1 Materiella tillgångar

Kontot för asfaltering tagits då detta konto inte längre hade något saldo och asfaltering i andelslagets fall görs sällan. Undergruppen Byggnader och konstruktioner får vara kvar eftersom man då vid behov i framtiden kan lägga till konton för t.ex. asfaltering.

7.3.2 Placeringar

I den nya kontoplanen har specificerats ett skilt konto för aktier och andelar inom koncernen under en egen huvudrubrik eftersom andelslaget har ett dotterbolag. Underrubriken och ordningen stöds av Raportointikoodistos modell på standardiserad kontoplan.

7.4 Ändringar på rörliga aktiva sidan i balansräkningen

För att få en bättre överblick raderades alla konton som enligt ekonomichef Åsa Frants inte längre användes eller behövdes i bokföringen. Detta beror på att kontoplanen som tidigare nämnt är föråldrad och verksamhetens karaktär och därmed bokföringsmässiga behov har ändrats sedan den skapades. När de överflödiga kontona raderats är det lättare att avgöra om och i sådant fall hurudana konton som behövs i bokföringen i nuläget. Vidare under rörliga aktiva fanns huvudrubrikerna Omsättningstillgångar, Kortfristiga fordringar och Kassa och banktillgodohavanden.

Gammal kontoplan

RÖRLIGA AKTIVA

Omsättningstillgångar

Färdiga produkter/ varor

1510 Primärproduktionens lager

Kortfristiga fordringar

Försäljningsfordringar

1129 Producentreskontran, förskott

1130 Producentreskontran

1131 Bokade kreditförluster

1150 Intäknings- och indrivningskostnader

1390 Förskott, moms 22-23-24%

Fordringar inom koncernen

1160 Oy Foremix ab

1180 A- Tuottajat clearingkonto

1190 Atria yhtymä clearingkonto

1170 Atria clearingkonto

Lånefordringar

1299 Lånefordringar

Övriga fordringar

1280 Momsfordringar

1310 Löneförskott

1450 Böndernas köttreturer

Resultatregleringar

1410 Resultatregleringar

Kassa och bank

1000 Kassa

1050 Vasa andb hyror

1910 Aktia

1920 Andelsbanken

Ny kontoplan

RÖRLIGA AKTIVA

Omsättningstillgångar

1300 Lager

Långfristiga fordringar

Lånefordringar

1400 Kapitallån

1401 Skuldsedellån

Kortfristiga fordringar

Försäljningsfordringar

1500 Producentreskontran

1501 Producentförskott 24%

1502 Producentförskott 22%

1510 Kreditförluster

Fordringar inom koncernen

1600 Oy Foremix Ab

Fordringar inom intresseföretag

1610 A-Tuottajat Oy

Övriga fordringar

1700 Skatter

1710 Köttreturer

1720 Övrigt

Resultatregleringar

1800 Lönebikostnader

1801 Löner

1802 Djurförsäkringar

1803 Räntor

1804 Skatter

1810 Övrigt

Kassa och bank

1910 Aktia

1920 Andelsbanken

7.4.1 Omsättningstillgångar

Undergruppen Färdiga produkter/varor raderades och ett skilt konto för lager lades till, ett konto som vanligtvis förekommer och nyttjas i de flesta kontoplaner. Andelslaget har inte längre någon form av produktion som skulle bokas på kontot för Primärproduktion så detta konto raderades.

7.4.2 Långfristiga fordringar

På begäran av andelslaget och med stöd av Raportointikoodistos modell läggs huvudrubriken Långfristiga fordringar till före Kortfristiga fordringar då det är den allmänt mest använda ordningen. Under den nya kontogruppen specificerades en undergrupp med kontona Kapitallån och Skuldsedellån för att bäst passa andelslagets bokföring och för att specificera fordringarna i en högre grad än när de tidigare bokades på ett och samma konto för alla lånefordringar.

7.4.3 Kortfristiga fordringar

Andelslaget har möjlighet att dela ut förskott på likvider till sina producenter, vilket också utnyttjas relativt ofta. Fordringarna på dessa förskott tas upp under Kortfristiga fordringar. Dock är en del av fordringarna så pass gamla att de delats ut innan den 6.10.2010 men ännu inte betalats tillbaka till andelslaget och dessa har alltså momssats 22 %. På grund av detta skapas i den nya kontoplanen skilda konton för förskotten med olika momssats och det skapas även en skild momskod med 22 % moms som kopplas till kontot Producentförskott 22 %.

Under kortfristiga fordringar skiljs också Fordringar inom koncernen och Fordringar på intresseföretag åt med hjälp av undergrupper för att tydligt markera skillnad mellan fordringar på dotterbolaget Ab Foremix Oy och intresseföretag A-Tuottajat Oy, som också fått egna konton för detta ändamål.

Kontot Böndernas köttreturer döps om till det kortare namnet Köttreturer, detta konto utnyttjas då producenterna väljer att själva ta tillbaka kött från djur de skickat till slakt. Priset för slakten och köttet blir då en fordran på producenten.

Under Resultatregleringar lades flera konton till. Istället för att samla alla regleringar på ett och samma konto delas de i den nya kontoplanen upp enligt Lönebikostnader, Löner, Djurförsäkringar, Räntor, Skatter och Övrigt. Genom att specificera olika konton för olika resultatregleringar uppfyller kontoplanen till en högre grad kravet på en tillräckligt specificerad kontoplan och underlättar samtidigt för bokföraren att hitta lämpliga konton för olika affärshändelser, samtidigt som det ger en mer noggrann överblick av företaget.

Namnet på undergruppen Kassa och banktillgodohavanden ändras till det mer vedertagna och enklare Kassa och bank. De tidigare kontona Kassa och Vasa andb hyror raderas då andelslaget inte längre driver sådan försäljning att en fysisk kassa anses nödvändig och inte har funnits på flera år och man inte längre brukar kontot för hyror. Kontot för banktillgodohavanden brukades tidigare vid uppgörandet av bokslut som ett samlingskonto för alla kassa- och bankkonton. Detta konto används dock inte längre och därför raderas det. De skilda bank-kontona Aktia och Andelsbanken behålls i sin ursprungliga form.

7.5 Ändringar på passiva sidan i balansräkningen, Eget kapital

Huvudrubrikerna på passiva sidan i balansräkningen i den nya kontoplanen är Eget kapital och Främmande Kapital. På samma sätt som på den aktiva sidan i balansräkningen raderades först de konton som inte längre ansågs behövas för att lättare kunna avgöra hurudana behov som fanns för nya konton. De nya kontona numrerades för att passa in i den nya numreringen av kontona.

Undergruppen Övriga fonder skapades om till kontogruppen Reservfond med tillhörande konto och under den, undergruppen Övriga fonder med kontot Dispositionsfond. Från underrubriken Resultat från tidigare räkenskapsperioder togs inte kontot Obetalda andelsräntor med i den nya kontoplanen utan endast kontot Vinst från tidigare år. Kontot för obetalda andelsräntor används inte i andelslaget idag. Undergruppen Räkenskapsperiodens resultat med tillhörande konto behölls oförändrat.

Gammal kontoplan

Passiva

EGET KAPITAL

Andelskapital	
2710	Andelskapital
Övriga fonder	
Reservfond	
2730	Reservfond
Övriga fonder	
2760	Dispositionsfond
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	
2780	Vinst från tidigare år
2785	Obetalda andelsräntor
Räkenskapsperiodens resultat	
2790	Räkenskapsperiodens resultat

Ny kontoplan

Passiva

EGET KAPITAL

Andelskapital	
2000	Andelskapital
Reservfond	
2100	Reservfond
Övriga fonder	
2110	Dispositionsfond
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	
2200	Vinst från tidigare år
Räkenskapsperiodens resultat	
2210	Räkenskapsperiodens resultat

7.6 Ändringar på passiva sidan i balansen, Främmande kapital

Under Långfristigt främmande kapital gjordes inga ändringar annat än ändring av numrering och namn på kontot för lån från penninginrättningar.

Gammal kontoplan

FRÄMMANDE KAPITAL

Långfristigt främmande kapital

Lån från penninginrättningar

2470 Lån Vasa Andelsbank

Kortfristigt främmande kapital

Skulder till företag inom koncernen

2305 Lån från Foremix

Lån från penninginrättningar

2370 Checkräkning, Vasa Andelsbank

2373 Checkräkning, Aktia Sparbank

Erhållna förskott

2000 Erhållna förskott från producenter

2002 Erhållna förskott, moms 24%

Leverantörskulder

2010 Kontoskulder

2020 Producentkulder

Övriga skulder

Löneskulder

2310 Förskottsinnehållning

2320 Socialskyddsutgifter

2330 Fackföreningsavgifter

Moms-skuld

2350 Moms skuld

2901 Förs.moms-del 24%

2902 Förs.moms-del 14%

2903 Förs.moms-del 10%

2904 Förs.moms-del 14%

2905 Inköp moms-del 14%

2906 Inköp moms-del 24%

2907 Inköp moms-del 14%

2908 Inköp moms-del 10%

Övriga kortfristiga skulder

2300 Finansieringslån

2337 ÖSP- avgifter

2340 Atria, clearingkonto

2341 A-Tuottajat, clearingkonto

Resultatregleringar

Övriga resultatregleringar

2210 Resultatregleringar

Ränteskulder

Ny kontoplan

FRÄMMANDE KAPITAL

Långfristigt främmande kapital

Lån från penninginrättningar

2300 Skuldsedellån

Kortfristigt främmande kapital

Lån från penninginrättningar

2400 Checkräkning

Erhållna förskott

2410 Erhållna förskott från producenter

Leverantörskulder

2420 Kontoskulder

2421 Producentkulder

Skulder till företag inom koncernen

2430 Oy Foremix Ab

Skulder inom intresseföretag

2440 A-Tuottajat Oy

Övriga skulder

Löneskulder

2450 Förskottsinnehållning

2451 Socialskyddsutgifter

2452 Fackavgifter

Moms-skuld

2460 Moms- skuld

2461 Förs.moms-del 24%

2462 Förs.moms-del 22%

2463 Förs.moms-del 14%

2464 Förs.moms-del 10%

2470 Inköp moms-del 24%

2471 Inköp moms-del 14%

2472 Inköp moms-del 10%

2480 EU-Inköpens moms-del 24%

2481 EU-Inköpens momsavdrag 24%

Övriga kortfristiga skulder

Resultatregleringar

2500 Lönebikostnader

2501 Semesterlöner

2502 Djurförsäkringar

2503 Räntor

2504 Skatter

2505 Övrigt

7.6.1 Kortfristigt främmande kapital

Under Kortfristigt främmande kapital har ordningen på undergrupperna ändrats om med stöd av Raportointikoodistos modell på standardiserad kontoplan. Undergruppen Lån från penninginrättningar flyttades upp som första undergrupp och de tidigare

kontona Checkräkning, Vasa Andelsbank och Checkräkning, Aktia sparbank slogs ihop till ett konto, Checkräkning.

De tidigare skilda kontona med olika momssats för erhållna förskott från producenter slogs i den nya kontoplanen ihop till ett konto. Undergruppen för leverantörsskulder med tillhörande konton behölls oförändrad.

Efter Leverantörsskulder tas undergruppen Skulder till företag inom koncernen upp. Kontot Lån från Foremix döps om till att Oy Foremix Ab, liksom på den aktiva sidan, för att skapa konsekvens i kontoplanen. Skulder till A-Tuottajat Oy tas upp under en egen undergrupp som skapas, Skulder till intresseföretag, även detta för att skapa konsekvens då konton rörande koncerninterna transaktioner och mellan intresseföretag skildes åt under olika undergrupper även på den aktiva sidan i balansen. Kontot för skulder till A-Tuottajat används som ett avstämningskonto vid bokförande av kommissionen.

Underrubriken Löneskulder med tillhörande konton behölls oförändrad från den gamla kontoplanen. Under underrubriken Moms-skuld raderades konton som det tidigare av någon anledning funnits dubbla av. Detta gällde både kontot Förs. Moms-del 14 % och Inköp moms-del 14 %. Underrubriken Övriga kortfristiga skulder togs med i den nya kontoplanen för att ge möjlighet till att i framtiden vid behov skapa konton där, men kontona från den gamla kontoplanen raderades då inga av dessa används längre.

Resultatregleringarna skapades som en undergrupp till Kortfristigt främmande kapital istället för att vara en egen kontogrupp. Här specificerades också liksom på den aktiva sidan de olika regleringarna enligt kontona Lönebikostnader, Semesterlöner, Djurförsäkringar, Räntor, Skatter och Övrigt.

7.7 Ändringar i resultaträkning

De kanske mest omfattande ändringarna i kontoplanen gjordes i resultaträkningen. I resultaträkningen syns även förkortningen av kontoplanen tydligast då det är här de flesta konton som inte längre behövs har funnits. Utöver alla ändringar i numreringen av kontona har benämningen av kontona blivit mer konsekvent och momssatserna har förtydligats i namnen.

7.7.1 Omsättning

I den nya kontoplanen finns det, liksom i den gamla kontoplanen, två konton för Leasing suggring 24 %. Detta beror på att andelslaget tidigare erbjudit sina producenter möjlighet att utnyttja likvidavräkning för leasing av suggringar trots att detta inte hört till den normala verksamheten. Revisorn har dock bett om att dessa två konton skall finnas med eftersom händelserna på kontona har varit av mycket stora belopp, men de påverkar inte omsättningen eftersom kontonas saldon tar ut varann.

I omsättningen raderades flera konton, t.ex. Förmedlingsdjur 0 % då alla förmedlingsdjur idag har moms 24 %, och konton med olika momssatser för förmedlingsvaror då den enda form av intäkt som andelslaget får från förmedlingsvaror har momssats 24 %. Andelslaget idkar inte heller längre någon typ av verksamhet som skulle klassas som "Övrig försäljning" varken med momsprocent 0 eller 24 så dessa båda konton raderades. Vidare behövdes inte längre kontona för kommissionens eller försäljningens moms i och med att momssystemet blivit utbytt från bruttoregistrering till nettoregistrering så momsen från försäljningen bokas direkt till balansen som en skuld.

Gammal kontoplan

RESULTATRÄKNING

OMSÄTTNING

Försäljningsintäkterna

3001	Leasing suggring 24%
3002	Leasing suggring 24%
3003	Förmedlingsdjur 24%
3004	Förmedlingsdjur 0%
3005	Förmedlingsvaror 10%
3006	Förmedlingsvaror 14%
3007	Förmedlingsvaror 24%
3008	Förm.djur korr.svin 24%
3009	Förm.djur korr.nöt 24%
3010	Förm.djur svin 24%
3011	Förm.djur nöt 24%
3040	Övrig försäljning 0%
3041	Övrig försäljning 24%
3567	Kommission 24%
3590	Kommissionens moms
3690	Försäljningens moms

Ny kontoplan

RESULTATRÄKNING

OMSÄTTNING

Försäljningsintäkterna

3001	Leasing suggring 24%
3002	Leasing suggring 24%
3011	Förm.djur nöt 24%
3010	Förm.djur svin 24%
3020	Förm.djur korrigering svin 24%
3021	Förm.djur korrigering nöt 24%
3050	Förmedlingsvaror 24%
3100	Kommission 24%

7.7.2 Rörelsens övriga intäkter

Från undergruppen Rörelsens övriga intäkter raderades kontot Intäkters moms eftersom även detta konto är obehövligt då moms-delen från kontona i gruppen

automatiskt bokas som moms-skuld i balansen. I övrigt har ändringarna i denna grupp endast varit justeringar av namn på- och numrering av kontona.

Gammal kontoplan

Rörelsens övriga intäkter

6980	Hjälpkarlsintäkter
6981	Hjälpkarlsintäkter 24%
6982	Hysesintäkter
6983	Hysesintäkter 24%
6984	Deltagaravgifter
6986	Deltagaravgifter 24%
6987	Övriga intäkter
6988	Övriga intäkter 24%
6989	Intäkters moms

Ny kontoplan

RÖRELSENS ÖVRIGA INTÄKTER

3200	Hjälpkarsintäkter 0%
3205	Hjälpkarsintäkter 24%
3210	Hysesintäkter 0%
3215	Hysesintäkter 24%
3220	Deltagaravgifter 0%
3225	Deltagaravgifter 24%
3230	Övriga intäkter 0%
3235	Övriga intäkter 24%

7.7.3 Material och tjänster

Från undergruppen Inköp av material och tjänster raderades alla konton för inköp av förmedlingsvaror då dessa inte används längre. Tidigare användes de vid bokförandet av de varor som andelslaget tidigare köpte in och sålde till sina producenter. I övrigt behålls de flesta konton som de är utom kontot för inköps moms som raderas då inköps moms-del bokas som en fordran direkt till balansen. Undergruppen Inköps korrektivposter samt dess konton tas inte med i den nya kontoplanen på grund av att de inte används längre. Kontot Lagerförändring och undergruppen Ökning eller minskning behålls oförändrade i den nya kontoplanen.

Gammal kontoplan

Material och tjänster

Inköp under räkenskapsperioden

Inköp av material och varor

4010	Inköp, EU 24%
4020	Inköp utoml. 24%
4045	EU inköps moms 24%
4046	EU inköps momsavdrag 24%
4050	Förmedlingsvaror 0%
4054	Förmedlingsvaror 10%
4055	Förmedlingsvaror 14%
4056	Förmedlingsvaror 17%
4057	Förmedlingsvaror 24%
4200	Slakt 0%
4207	Slakt 24%
4208	Förmedlingsdjur 0%
4209	Förmedlingsdjur 24%
4210	Förm.djur korr.svin 24%
4211	Förm. Djur korr.nöt 24%
4212	Förm.djur svin 24%
4213	Förm.djur nöt 24%
4516	Svinslakt 24%
4517	Suggslakt 24%
4518	Nötslakt 24%
4690	Inköps moms
Inköps korrektivposter	
4617	Kassarabatter 23%
4618	Kassarabatter 17%
8240	Kursskillnader
Ökning eller minskning	
4900	Lagerförändring

Ny kontoplan

MATERIAL OCH TJÄNSTER

Inköp under räkenskapsperioden

Inköp av material och tjänster

4000	Inköp, EU 24%
4001	Inköp, utoml. 24%
4002	EU inköps moms 24%
4003	EU inköps momsavdrag 24%
4100	Slakt 0%
4105	Slakt 24%
4110	Svinslakt 24%
4115	Suggslakt 24%
4120	Nötslakt 24%
4130	Förmedlingsdjur 0%
4135	Förm.djur svin 24%
4140	Förm.djur nöt 24%
4145	Förm.djur korrigering svin 24%
4150	Förm.djur korrigering nöt 24%
Ökning eller minskning	
4900	Lagerförändring

7.7.4 Personalkostnader

Under kontogruppen Personalkostnader behålls alla undergrupper i samma form som de var i den gamla kontoplanen utöver att undergruppen Sociala kostnader, rörliga bytte namn till Löner, rörliga. I undergrupperna Löner för arbetstiden och Löner,

rörliga har även kontona behållits sådana som de var i den gamla kontoplanen då dessa varit tillräckligt specificerade och i kontinuerlig användning vid bokföringen. I numreringen har lämnats rum för att vid behov kunna lägga till konton i framtiden.

Ordningen på kontona i undergruppen Lönebikostnader har ändrats om till viss del med stöd av Raportointikoodistos modell och till viss del enligt önskemål från andelslaget. Kontot för pensioner är fortsättningsvis ett skilt konto trots att andelslaget sedan länge har pensionsförsäkring eftersom det ännu betalas ut pension till tidigare anställda som gått i pension innan företaget hade pensionsförsäkring.

Ett skilt konto skapade i den nya kontoplanen för ArPL avgifter, kontot för mediciner raderades och händelser som skulle ha hört till det kontot bokas i den nya kontoplanen på kontot för Arbetshälsovård 10 %.

Konton med gamla momssatser som Personalens kaffe 17 % och Personalens mat 17 % raderades eftersom det inte finns användning för dessa längre och dessa konton inte heller längre har något saldo. Också kontot Personalens mat och kaffe 24 % raderades då dylika affärshändelser nästan helt utan undantag har momssats 14 %. Kontot för personalkostnaders moms raderades då denna enligt nettoregistreringen av momsen bokas direkt till balansen som en skuld.

Gammal kontoplan**Personalkostnader****Löner för arbetstiden**

5015	Anskaffningslöner
5040	Ledn. o tj.männens löner
5080	Arvoden
5084	Naturaförmåner
5085	Matförmån
5088	Mobiltelefonförmån

Sociala kostnader, rörliga

5130	Semesterlöner o premier
5140	Sjuktidslöner
5160	Löner för utbildning
5175	Erhållna olycksfallslöner
5180	Erhållna sjuktidslöner

Lönebikostnader

5210	Socialskyddsavgifter
5215	Innehållen ArPL
5220	ArPL avgifter
5225	Pensioner
8530	Olycksfallsförsäkring
8535	Inneh. Arb.lösh.försäkring
5240	Arbetslöshetsförsäkring
5250	Grupplivförsäkring
5260	Arbetshälsovård
5261	Arbetshälsovård 10%
5262	Arbetshälsovård 24%
5265	Mediciner 10%
5270	Personalens kaffe 17%
5275	Personalens mat 17%
5276	Personalens mat och kaffe 24%
5277	Personalens mat 14%
5278	Personalens kaffe 14%
5280	Övriga sociala kostnader 0%
5299	Personalkostnader moms
5300	Ers. För utförda tjänster 24%

Ny kontoplan**PERSONALKOSTNADER****Löner för arbetstiden**

5015	Anskaffningslöner
5040	Ledn. o tj.männens löner
5080	Arvoden
5084	Naturaförmåner
5085	Matförmån
5088	Mobiltelefonförmån

Löner, rörliga

5130	Semesterlöner o premier
5140	Sjuktidslöner
5160	Löner för utbildning
5175	Erhållna olycksfallslöner
5180	Erhållna sjuktidslöner

Lönebikostnader

5200	Pensioner
5210	Socialskyddsavgifter
5215	Innehållen ArPL
5230	olycksfallsförsäkring
5235	Inneh. Arbetslöshetsförsäkring
5240	Arbetslöshetsförsäkring
5250	Grupplivförsäkring
5260	Arbetshälsovård 0%
5261	Arbetshälsovård 10%
5262	Arbetshälsovård 24%
5277	Personalens mat 14%
5278	Personalens kaffe 14%
5280	Övriga sociala kostnader 0%

7.7.5 Övriga rörelsekostnader

Från undergruppen Hyror raderades flera konton som inte används, bland andra moms-kontot för hyror i enighet med beslutet att byta från bruttoregistrering av moms till nettoregistrering. Från undergruppen Försäkringar raderades kontot Ansvarsförsäkringar som obehövligt.

Även från undergruppen Kontor och administration raderades det skilda kontot för moms och vidare raderades även kontona för facklitteratur då detta är konton som inte används. Kontona för kopieringskostnader och blanketter och trycksaker slogs ihop till ett konto, Kopiering och trycksaker 24 % då detta ansågs vara tillräckligt specificerat för företagets behov.

Från undergruppen Serviceavgifter raderades Serviceavgifters moms av samma skäl som de tidigare nämnda momskontona i resultaträkningen raderats, likaså kontot Medlemsavgifters moms. Eftersom det i andelslagets bokföring inte förekommer medlemsavgifter med moms 24 % raderas även detta konto från undergruppen Medlemsavgifter.

Gammal kontoplan

Övriga rörelsekostnader

Hyror

5310	Hyra ansk.kontor
5315	Bolagsvederlag
5316	Bankvederlag 24%
5317	Hyror 24%
5318	Hyror 10%
5347	Leasinghyror 24%
5390	Hyrors moms

Försäkringar

5410	Företagsförsäkring
5420	Djurförsäkringar
5430	Ansvarsförsäkringar

Kontor och administration

5500	Kopieringskostnader
5517	Kontorsmaterial 24%
5527	Blanketter och trycksaker
5591	Tidningar och tidskrifter 0%
5592	Tidningar och tidskrifter 24%
5593	Tidningar och tidskrifter 10%
5595	Administrativa kostnader 24%
5596	Administrativa kostnader 0%
5597	Facklitteratur 24%
5598	Facklitteratur 10%
5600	Kontorskostnaders moms

Serviceavgifter

5537	Postavgifter 24%
5538	Postavgifter 0%
5557	Telefonkostnader 24%
5560	Bankkostnader 0%
5569	Serviceavgifters moms

Medlemsavgifter

5580	Medlems o org.kostn. 0%
5585	Medlems o org.kostn. 24%
5589	Medlemsavgifters moms

Ny kontoplan

ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

Hyror

6000	Kontorshyror 24%
6001	Leasinghyror 24%

Försäkringar

6050	Företagsförsäkring
6051	Djurförsäkring

Kontor och administration

6100	Kopiering och trycksaker 24%
6101	Kontorsmaterial 24%
6102	Tidningar och tidskrifter 0%
6103	Tidningar och tidskrifter 10%
6104	Tidningar och tidskrifter 24%
6105	Administrativa kostnader 0%
6106	Administrativa kostnader 24%

Serviceavgifter

6150	Postavgifter 24%
6151	Telefonkostnader 24%
6152	Bankkostnader 0%
6153	Bankkostnader 24%

Medlemsavgifter

6200	Medlems o org. Kostnader 0%
------	-----------------------------

Från undergrupperna Köpta tjänster, ADB, Skolningskostnader och Transporter raderas de skilda momskontona.

Undergruppen Köpta tjänster utökades med ett konto för Tjänster A-Tuottajat med moms 24 % samt Kontorstjänster 0 % och 24 % för att kunna erbjuda ett tillräckligt brett utbud av specificerade konton vid bokförande av händelser av den här typen.

Från undergruppen Skolningskostnader raderas kontot Studieresor utrikes som obehövt och Skolningskostnader 17 % eftersom det kontot inte längre har något saldo och momssatsen 17 % inte längre gäller.

Undergruppen Bilar med tillhörande konton raderas helt eftersom att andelslaget inte äger några bilar och inte heller t.ex. leasar bilar till sina anställda. Numera köps transporttjänsterna av transportföretag som själva äger sina bilar och därmed behöver andelslaget inga skilda konton för det. Kontona för djurfrakt utomlands används inte längre, de användes tidigare tillfälligt för förmedling av smågrisar till Sverige vid ett tillfälligt överskott men detta är inte aktuellt idag.

Gammal kontoplan

Köpta tjänster

5570	Rättsskyddskostnader 24%
5575	Rättsskyddskostnader 0%
5576	Debiterade tjänster 0%
5577	Debiterade tjänster 24%
5578	Tjänster A-tuottajat
5579	Tjänsters moms

ADB

5627	ADB kostnader 24%
5690	ADB kostnaders moms

Skolningskostnader

5710	Skolningskostnader
5713	Skolningskostnader 10%
5714	Skolningskostnader 14%
5715	Skolningskostnader 17%
5717	Skolningskostnader 24%
5740	Studieresor utrikes
5790	Skolningskostnaders moms

Bilar

5910	Bränsle o smörjmedel till bil
5940	Bilförsäkringar
5950	Övriga bilkostnader

Transporter

6027	Frakter 24%
6065	Djurfrakt, förm.kalvar 24%
6066	Djurfrakt, slakt nöt 24%
6067	Djurfrakt, slakt svin 24%
6068	Djurfrakt, förm.grisar 24%
6069	Djurfrakter, utomlands 24%
6070	Djurfrakter, utomlands 0%
6998	Frakters moms

Ny kontoplan

Köpta tjänster

6250	Kontorstjänster 0%
6251	Kontorstjänster 24%
6252	Debiterade tjänster 0%
6253	Debiterade tjänster 24%
6254	Tjänster A-Tuottajat OY 0%
6255	Tjänster A-Tuottajat OY 24%
6256	Rättsskyddskostnader 0%
6257	Rättsskyddskostnader 24%

ADB

6300	ADB kostnader 24%
------	-------------------

Skolningskostnader

6350	Skolningskostnader 0%
3651	Skolningskostnader 10%
6352	Skolningskostnader 14%
6353	Skolningskostnader 24%

Transporter

6400	Djurfrakt förm. kalvar 24%
6401	Djurfrakt förm. grisar 24%
6402	Djurfrakt slakt svin 24%
6403	Djurfrakt slakt nöt 24%

Många konton relaterade till fastigheten under underrubriken Bruk och underhåll raderades på grund av att det sedan 2001 är dotter-och fastighetsbolaget Oy Foremix Ab som handhar fastigheten där andelslagets kontor idag finns och det innebär att andelslaget nu för tiden istället betalar hyra istället för att, som tidigare, själva betala t.ex. el och andra fastighetskostnader. Kontona Fastighetsskatt och rundradioskatt flyttades till underrubriken Övriga kostnader för en mer logisk gruppering.

Kontona Foder och strö 23 %, Kalvstation 23 % och Service på maskiner 23 % är, som den gamla momssatsen kanske avslöjar, inte längre i bruk men användes tidigare när andelslaget sålde dylika nyttosaker till sina producenter. Av denna anledning raderas dessa konton.

Till underrubriken Marknadsföring skapades flera nya konton. För detta fanns ett stort behov då andelslaget idag har många kanaler för och olika typer av marknadsföring och sponsoring. Den gamla kontoplanen erbjöd inte tillräckligt specificerade konton för detta ändamål, vilket har åtgärdats i den nya kontoplanen. Andelslaget sponsorerar ofta olika idrotts-och andra föreningar, evenemang, välgörenhet osv. och ofta i form av matvaror, t.ex. grillkorv. För detta ändamål krävs skilda konton för sponsoring och matsponsoring och med olika momssatser beroende på vad som sponsoras. För de traditionsenliga grillfesterna och julluncherna skapades också egna konton då utgifterna för dessa är mycket mångsidiga, och att skapa skilda konton för ändamålet gör det lättare att senare kunna analysera utgifterna och jämföra från år till år direkt ur bokslutet.

Andelslaget har många reklamprodukter som delas ut bland annat till producenterna och många, t.ex. ÖK-kepsen, har blivit ikoniska. Det är en viktig del av företagets marknadsföring att kunna erbjuda olika reklamprodukter för att få synlighet och skapa mervärde och en känsla av samhörighet för producenterna. Av denna anledning skapas flera konton för detta ändamål i den nya kontoplanen. Även skilda konton med olika momssatser för marknadsföring i form av tidningar och trycksaker skapas.

Från undergrupperna Bruk och underhåll, Resor, Möten och Marknadsföring raderas alla skilda momskonton som i den gamla kontoplanen hörde ihop med bruttoregistreringen av moms.

Gammal kontoplan

(forts. Övriga rörelsekostnader)

Bruk och underhåll

5810	Elektricitet
5899	Energikostnaders moms
6217	Renhållning 24%
6227	Hygientillbehör 24%
6299	Renhållningens moms
6307	Fastighetsutgifter 24%
6321	Foder och strö 23%
6337	Arbetskläder o tillbehör 24%
6350	Fastighetsutgifter
6360	Kalvstation 23%
6387	Service på maskiner 23%
6390	Fastighetsutgifters moms
6399	Servicekostnaders moms
6985	Fastighetsskatt
6990	Rundradioskatt

Resor

6510	Dagtraktamenten inrikes
6520	Dagtraktamenten utrikes
6530	KM ersättning
6545	Resekostnader 0%
6547	Resekostnader 24%
6548	Resekostnader 10%
6599	Resor moms

Möten

6550	Möteskostnader
6554	Möteskostnader 14%
6555	Möteskostnader 10%
6557	Möteskostnader 24%
6559	Möteskostnaders moms

Marknadsföring

5590	Annonskostnader 0%
5594	Annonskostnader 24%
6565	Reklam 0%
6566	Reklam 24%
6570	Gåvor (ej personalen)
6666	Reklam 14%
6667	Reklam 10%
6677	Mässor o utställningar 24%
6678	Mässor o utställningar 10%
6699	Marknadsföringens moms

Ny kontoplan

(forts. Övriga rörelsekostnader)

Bruk och underhåll

6450	Renhållning 24%
6451	Arbetskläder 24%

Resor

6500	Dagtraktamenten inrikes
6501	Dagtraktamenten utrikes
6502	KM ersättning
6503	Resekostnader 0%
6504	Resekostnader 10%
6505	Resekostnader 24%

Möten

6550	Möteskostnader 0%
6551	Möteskostnader 10%
6552	Möteskostnader 14%
6553	Möteskostnader 24%

Marknadsföring

6600	Annonser 0%
6601	Annonser 24%
6602	Gåvor (ej personalen)
6603	Mässor o utställningar 24%
6604	Sponsoring 0%
6605	Sponsoring 14%
6606	Sponsoring 24%
6607	Matsponsoring 0%
6608	Matsponsoring 14%
6609	Matsponsoring 24%
6610	Grillfest & jullunch 0%
6611	Grillfest & jullunch 14%
6612	Grillfest & jullunch 24%
6613	Reklamprodukter 0%
6614	Reklamprodukter 14%
6615	Reklamprodukter 24%
6616	Tidningar o trycksaker 0%
6617	Tidningar o trycksaker 14%
6618	Tidningar o trycksaker 24%
6630	Gåvor, uppvaktningar 0%
6631	Gåvor, uppvaktningar 14%
6632	Gåvor, uppvaktningar 24%

De flesta konton har i övrigt behållits i ursprunglig form så när som på numreringen, men till undergruppen lades i den nya kontoplanen till Fastighetsskatt och Rundradioskatt från undergruppen Bruk och underhåll där de fanns i den gamla kontoplanen. Vidare har även här momskontot för primärproduktionens moms samt kontot för mediciner och örnmärken raderats som obehövliga.

Gammal kontoplan		Ny kontoplan	
(forts. Övriga rörelsekostnader)		(forts. Övriga rörelsekostnader)	
Övriga kostnader		Övriga kostnader	
6717	Veterinärarvode 24%	6650	Veterinärarvode 24%
6900	Mediciner 10%	6651	Tatueringsmaterial 24%
6910	Örnmärken 0%	6652	Utvecklingskostnader 0%
6917	Tatueringsmaterial 24 %	6653	Utvecklingskostnader 24%
6920	Utvecklingskostnader 0%	6654	Utveckl.f. producenter 0%
6927	Utvecklingskostnader 24%	6655	Utveckl.f. producenter 10%
6928	Utveckl. f. producenter 0%	6656	Utveckl.f. producenter 24%
6929	Utveckl. f. producenter 10%	6657	Undersökningskostnader 0%
6930	Utveckl. f. producenter 24%	6658	Undersökningskostnader 24%
6936	Undersökningskostnader 0%	6670	Övriga kostnader 0%
6937	Undersökningskostnader 24%	6671	Övriga kostnader 24%
6940	Övriga kostnader 0%	6675	Fastighetsskatt
6941	Övriga kostnader 24%	6676	Rundradioskatt
6999	Primärproduktionens moms		

7.7.6 Rörelsevinst

För att skapa konsekvens döptes kontot för räntor från Atria om till Räntor från A-Tuottajat OY då det i verkligheten är därifrån räntorna kommer.

Kontot för kreditförlusters moms raderades och likaså kontot för euroavrundning eftersom detta endast användes när Finland bytte från mark till euro.

I övrigt har flera skuldrelaterade konton raderats då andelslaget för tillfället inte har just några skulder alls förutom till dotterbolaget Oy Foremix Ab. Detta gör flera av kontona obehövliga men somliga behålls kvar även i den nya kontoplanen och likaså underrubrikerna för eventuellt framtida bruk.

Gammal kontoplan		Ny kontoplan	
RÖRELSEVINST		RÖRELSEVINST	
Finansiella intäkter o kost.		Finansiella intäkter o kostn.	
	Intäkter fr.övr.plac.best.a		Intäkter fr. plac.best. a
	8030 Erhållna dividender		8000 Erhållna dividender
	8031 Dividendskattegottgörelse		Övr. Ränte- och finansiella int
	Övr.ränte- och finansiella int.		8050 Ränteintäkter
	8010 Ränteintäkter		8052 Räntor på producentreskontr
	8020 Räntor på skuldsedellån		8053 Räntor på borgensförbindelser
	8025 Räntor på producentreskontr		8054 Räntor på skattekontot
	8026 Räntor på borgensförbindelser		8055 Kreditförluster
	8035 Räntor på skattekontot		Nedskrivningar av placeringar
	8040 Kreditförluster		8100 Avskrivningar
	Nedskrivningar av placeringar		Ränte- och övriga finansi
	7920 Avskrivningar		8150 Räntor från A-Tuottajat OY
	Ränte- och övrig finansi		8151 Ränta på lån
	8015 Räntor från atria		8152 Förseningsräntor
	8205 Ränta på andelskapital		8153 Räntor på skattekontot
	8210 Ränta på checkräkning med kredit		8154 Kreditförluster 0%
	8211 Ränta på lån		8155 Kreditförluster 24%
	8213 Förseningsräntor		VINST FÖRE EXT.ORDINÄRA
	8215 Ränta på förlängd bet. Tid		Extraordinära poster
	8218 Ränta på finansieringslån		Extraordinära intäkter
	8220 Räntor på skattekontot		Extraordinära kostnader
	8250 Kreditförluster 24%		VINST FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER
	8251 Kreditförluster		Bokslutsdispositioner
Vinst före extraordir	8259 Kreditförlusters moms		Förändring av reserveringar
	8260 Euroavr.		Direkta skatter
Extraordinära poster			9000 Skatter för året
	Extraordinära intäkter		9001 Skatter från tidigare år
	8620 Ers. För utförda tjänster		RÄKENSKAPSPERIODENS VINST
	8630 Försäkringsersättningar		
	8640 Produktiv köttproduktion		
Vinst före res. och sk	8690 Extra ordinära intäkter		
	Extraordinära kostnader		
Vinst före res. och skatt			
Bokslutsdispositioner			
	Förändring av reserveringar		
	8820 Ändring av reservering		
Direkta skatter			
	8910 Skatter för året		
	8950 Skatte från tidigare år		
Räkenskapsperiodens vinst			

7.8 Jämförelse

För att möjliggöra jämförelse mellan 2016 och 2017 års bokslut på ett så korrekt sätt som möjligt beslutades att föra över den utgående balansen från år 2016 till den ingående balansen år 2017 enligt den nya kontoplanen. Detta gjordes genom att ta ut bokslutet från 2016 ur bokföringsprogrammet och med hjälp av utdrag ur huvudboken dela upp saldona för de olika kontona enligt de konton som skapats i den nya kontoplanen och dennas uppbyggnad. Det här gjordes för att kunna ge en så

specificerad och korrekt bild som möjligt av bokföringen från år 2016 för att sedan kunna få en realistisk jämförelse med 2017 års bokslut.

Under inmatningen av den utgående balansen uppstod några olika former av problem. Till exempel blev momsen inte rätt eller så syntes inte kontot i bokslutet ifall man glömt att aktivera momsen för alla de konton som innehöll moms. Det uppstod även problem vid avrundningen av vissa större summor så att det på somliga ställen i bokslutet kunde kasta med några cent vid summeringarna.

Genom att mata in tidigare års utgående balans kunde man dock se huruvida kontoplanen fungerar som den ska och ifall alla konton är rätt kopplade. Här var det enklare att upptäcka små tekniska fel än genom att gå igenom kontoplanen konto-för konto.

8 Resultat

Resultatet av detta arbete är en komprimerad och effektiviserad kontoplan som uppfyller alla krav som ställs av andelslagets bokföring, utan överflödiga konton. Kontoplanen är uppställd och numrerad på ett sådant sätt att man i framtiden med lätthet vid behov kan skapa konton på ställen i kontoplanen där de kan behövas utan att rubba den logiska eller numeriska ordningen.

Med hjälp av den nya kontoplanen kan man enkelt bokföra momsens på samma verifikat där man bokför inköpet eller försäljningen och den moms som skall betalas räknas automatiskt ut baserat på moms-skulden och moms-fordran.

Den nya kontoplanen kräver inte så omfattande ändringar i bokförarens rutiner utan snarare förenklar de som redan finns. Den kanske största utmaningen är att anpassa rutinerna från bruttoregistrering till nettoregistrering men även i detta hänseendet borde det tack vare ändringarna som gjorts vara frågan om en förenkling. Den nya kontoplanen har även en mer vedertagen utformning samt logisk namngivning och kronologisk numrering.

Som tidigare nämnt gör den nya kontoplanen det också enklare för andra än den ordinarie bokföraren att bokföra. Den nya kontoplanen har färre konton och inga konton som lämnat kvar i kontoplanen sedan tidigare men som saknar användningsområde, och tack vare de nya kontona är kontosättningen av verifikat också enklare då man lätt kan se till vilket konto olika affärshändelser ska bokas.

Genom denna förenkling minskar också den interna risken som utgörs av att bokföringen sköts av en och samma person i företaget. Bokföringskedjan kan nu lättare än tidigare fortlöpa kontinuerligt även med hjälp av andra än den ordinarie bokföraren.

Arbetet visar också på ett konkret sätt hur bokföringsbehovet lever och förändras med företaget och att en kontoplan bör göra detsamma för optimal användning av resurser vid bokföring. När verksamheten, tekniken eller lagstiftningen förändras bör även kontoplanen göra det för att kunna optimera bokföringen. Att andelslaget under åren tidvis har haft varierande typer av verksamhet och hur detta påverkat kontoplanen syns tydligt i detta arbete, vilket enligt min mening möjliggör en intressant kontrast mellan den gamla och den nya kontoplanen.

9 Diskussion

Att kontoplanen är välutformad och utförlig är mycket viktigt för bokföringen. Att satsa resurser på ställen där de inte egentligen skulle behövas belastar företaget i onödan. De processer och rutiner i bokföringen som går att förenkla och automatisera bör man satsa resurser på att utveckla för att sedan kunna spara in resurser på lång sikt, och företag skulle dra nytta av att utreda och åtgärda dylika problem såväl i bokföringen som andra delar av företaget i ett tidigt skede för att effektivisera verksamheten.

Kontoplanen som är resultatet av detta arbete går inte att tillämpa på andra företag då den, som tidigare påpekas, är skräddarsydd för just Andelslaget Österbottens Kött. Vad arbetet däremot erbjuder är idéer och inspiration som kan vara till nytta vid skapandet av nya kontoplaner, t.ex. vad man skall tänka på och hur man kan resonera. Kontoplanen kan med fördel både vara unik för varje företag och samtidigt bygga på samma strukturer och principer som Raportointikoodistos modell för en standardiserad kontoplan. Företag med andelslag som företagsform har eventuellt större nytta av uppbyggnaden och användningen av kontona i detta arbete.

Förhoppningsvis har andelslaget nytta av sin nya kontoplan och att den förenklar arbetet så att man istället kan lägga mer resurser på något annat. Jag har själv fått mer insyn och praktisk övning i att rent tekniskt bygga upp en kontoplan och också i hur bokföringen i ett andelslag fungerar. Utöver detta har jag också lärt mig många nya saker om både kontoplaner och bokföring i allmänhet.

Genom att grundligt gå igenom alla bokföringskonton och dess användningsområden får man en god förståelse för företagets verksamhet, vilket krävs för att man skall vara en bra bokförare.

10 Källförteckning

- Andelslaget Österbottens Kött. (den 21 9 2017). *www.osterbottenskott.fi*. Hämtat från Österbottens Kött:
<https://www.atriatuottajat.fi/SE/FORETAGSINFO/ORGANISATION/Sidor/default.aspx>
- Andelslaget, Ö. K. (den 16 12 2013). Stadgar för Andelslaget Österbottens Kött.
- Atria Suomi Oy. (den 21 9 2017). *www.atria.fi*. Hämtat från Atria Suomi Oy:
<https://www.atria.fi/konserni/yritys/historia/#26861>
- Bokföringsförordningen, 3. (den 30 12 1997). Bokföringsförordningen. *Finlex*. Finland: <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1997/19971339#L1P6>.
- Bokföringslagen, 1. (den 30 12 1997). Bokföringslagen. *Finlex*. Finland:
<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1997/19971336?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=bokf%C3%B6ring>.
- Bokföringsnämnden. (den 3 4 2000). *Allmän anvisning om bokföring av mervärdesskatt*. Hämtat från
[http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/0/952C1A9129FE2407C22568CD002959EA/\\$FILE/moms-ohje.pdf](http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/0/952C1A9129FE2407C22568CD002959EA/$FILE/moms-ohje.pdf)
- DL, S. (den 1 8 2002). DL Bokföring 2000 version 1.70 Bokföringsmanual.
- E-conomic. (2017). *E-conomic Kontoplan -Vad är en kontoplan?* Hämtat från
<https://www.e-conomic.se/bokforingsprogram/ordlista/kontoplan>
- Frants, Å. (2016). *Österbottens Kött Balansbok*. Vasa: Andelslaget Österbottens Kött.
- Frants, Å. (2017). *Årsredovisning 2016 Andelslaget Österbottens Kött*. Vasa.
- Företagsfinland. (den 28 9 2017). *Företagsfinland Arbets- och Näringsministeriet*. Hämtat från <https://www.yrityssuomi.fi/sv/osuuskunta>
- Kock, J. (den 19 1 2011). *Finlandssvenska redovisningsexperter*. Hämtat från Kommission och provision:
<http://www.redovisningsexperter.fi/se/ARTIKLAR/kommision.html>
- Lagen om andelslag, 4. (den 14 6 2013). Lagen om andelslag. *Finlex*. Finland:
<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2013/20130421?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=andelslag>.
- Mervärdesskattelagen, 1. (den 30 12 1993). Mervärdesskattelagen. *Finlex*. Finland:
<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1993/19931501?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=merv%C3%A4rdesskatt>.
- NärSkl, 2. (den 24 6 1968). Lag om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. *Finlex*. Finland: <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1968/19680360#L2>.

- SFV, r. (den 12 10 2017). *Svenska Folkskolans Vänner r.f. Föreningsresursen*. Hämtat från <http://www.foreningsresursen.fi/ekonomi/bokforing/kontoplan/>
- Skatteverket i Finland, 2. (den 4 9 2017). Andelslag och andelsägarnas beskattning. *Skatteverket i Finland*. Finland: https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/48011/andelslag-och-andelsagarnas-beskattning/.
- Skatteverket i Finland, 2. (den 10 5 2017). Inkomstbeskattning- aktiebolag och andelslag. *Skatteverket i Finland*. Finland: <https://www.vero.fi/sv/foretag-och-samfund/om-foretagsbeskattningen/inkomstbeskattning/aktiebolag-och-andelslag/>.
- Statskontoret. (2016). *Handbok om statskontorets bokföring*. Statskontoret i Finland.
- Tili-instituuttisäätiö. (2016). Raportointikoodisto. *Tili-instituuttisäätiö*. <http://www.raportointikoodisto.fi/>.
- Weckström, B. (2011). *75 år av framgång- Andelslaget Österbottens Kött 1934-2009*. Andelslaget Österbottens Kött.

Bilagor

Bilaga 1. Kontoplaner, ny och gammal

Ny kontoplan

Aktiva

BESTÅENDE AKTIVA

Materiella tillgångar

Jord- och vattenområden

1100 Jord- och vattenområden

Byggnader och konstruktioner

Placeringar

Övriga aktier

1200 Aktier o andelar

Placeringar inom koncernen

1210 Aktier och andelar inom koncernen RÖRLIGA AKTIVA

RÖRLIGA AKTIVA

Omsättningstillgångar

1300 Lager

Långfristiga fordringar

Lånefordringar

1400 Kapitallån

1401 Skuldsedellån

Kortfristiga fordringar

Försäljningsfordringar

1500 Producentreskontran

1501 Producentförskott 24%

1502 Producentförskott 22%

1510 Kreditförluster

Fordringar inom koncernen

1600 Oy Foremix Ab

Fordringar inom intresseföretag

1610 A-Tuottajat Oy

Övriga fordringar

1700 Skatter

1710 Köttreturer

1720 Övrigt

Resultatregleringar

1800 Lönebikostnader

1801 Löner

1802 Djurförsäkringar

1803 Räntor

1804 Skatter

1810 Övrigt

Kassa och bank

1910 Aktia

1920 Andelsbanken

Passiva

EGET KAPITAL

Andelskapital

2000 Andelskapital

Reservfond

2100 Reservfond

Övriga fonder

2110 Dispositionsfond

Resultat från tidigare räkenskapsperioder

2200 Vinst från tidigare år

Räkenskapsperiodens resultat

2210 Räkenskapsperiodens resultat

Gammal kontoplan

Aktiva

BESTÅENDE AKTIVA

Materiella tillgångar

Jord- och vattenområden

1640 Jord- och vattenområden

Byggnader och konstruktioner

1760 Asfaltering

Placeringar

Övriga aktier

1775 Aktier och andelar

Omsättningstillgångar

Färdiga produkter/ varor

1510 Primärproduktionens lager

Kortfristiga fordringar

Försäljningsfordringar

1129 Producentreskontran, förskott

1130 Producentreskontran

1131 Bokade kreditförluster

1150 Intäknings- och indrivningskostnader

1390 Förskott, moms 22-23-24%

Fordringar inom koncernen

1160 Oy Foremix ab

1180 A- Tuottajat clearingkonto

1190 Atria yhtymä clearingkonto

1170 Atria clearingkonto

Lånefordringar

1299 Lånefordringar

Övriga fordringar

1280 Momsfordringar

1310 Löneförskott

1450 Böndernas köttreturer

Resultatregleringar

1410 Resultatregleringar

Kassa och bank

1000 Kassa

1050 Vasa andb hyror

1910 Aktia

1920 Andelsbanken

Passiva

EGET KAPITAL

Andelskapital

2710 Andelskapital

Övriga fonder

Reservfond

2730 Reservfond

Övriga fonder

2760 Dispositionsfond

Resultat från tidigare räkenskapsperioder

2780 Vinst från tidigare år

2785 Obetalda andelsräntor

Räkenskapsperiodens resultat

2790 Räkenskapsperiodens resultat

FRÄMMANDE KAPITAL

FRÄMMANDE KAPITAL		Långfristigt främmande kapital	
Långfristigt främmande kapital		Lån från penninginrättningar	
Lån från penninginrättningar		2470 Lån Vasa Andelsbank	
2300 Skuldsedellån		Kortfristigt främmande kapital	
Kortfristigt främmande kapital		Skulder till företag inom koncernen	
Lån från penninginrättningar		2305 Lån från Foremix	
2400 Checkräkning		Lån från penninginrättningar	
Erhållna förskott		2370 Checkräkning, Vasa Andelsbank	
2410 Erhållna förskott från producenter		2373 Checkräkning, Aktia Sparbank	
Leverantörskulder		Erhållna förskott	
2420 Kontoskulder		2000 Erhållna förskott från producenter	
2421 Producentkulder		2002 Erhållna förskott, moms 24%	
Skulder till företag inom koncernen		Leverantörskulder	
2430 Oy Foremix Ab		2010 Kontoskulder	
Skulder inom intresseföretag		2020 Producentkulder	
2440 A-Tuottajat Oy		Övriga skulder	
Övriga skulder		Löneskulder	
Löneskulder		2310 Förskottsinnehållning	
2450 Förskottsinnehållning		2320 Socialskyddsutgifter	
2451 Socialskyddsutgifter		2330 Fackföreningsavgifter	
2452 Fackavgifter		Moms- skuld	
Moms- skuld		2350 Moms skuld	
2460 Moms- skuld		2901 Förs.moms-del 24%	
2461 Förs.moms-del 24%		2902 Förs.moms-del 14%	
2462 Förs.moms-del 22%		2903 Förs.moms-del 10%	
2463 Förs.moms-del 14%		2904 Förs.moms-del 14%	
2464 Förs.moms-del 10%		2905 Inköp moms-del 14%	
2470 Inköp moms-del 24%		2906 Inköp moms-del 24%	
2471 Inköp moms-del 14%		2907 Inköp moms-del 14%	
2472 Inköp moms-del 10%		2908 Inköp moms-del 10%	
2480 EU-Inköpens moms-del 24%		Övriga kortfristiga skulder	
2481 EU-Inköpens momsavdrag 24%		2300 Finansieringslån	
Övriga kortfristiga skulder		2337 ÖSP- avgifter	
Resultatregleringar		2340 Atria, clearingkonto	
2500 Lönebikostnader		2341 A-Tuottajat, clearingkonto	
2501 Semesterlöner		Resultatregleringar	
2502 Djurförsäkringar		Övriga resultatregleringar	
2503 Räntor		2210 Resultatregleringar	
2504 Skatter		Ränteskulder	
2505 Övrigt			
Resultaträkning	Resultaträkning	RESULTATRÄKNING	
RESULTATRÄKNING		OMSÄTTNING	
OMSÄTTNING		Försäljningsintäkterna	
Försäljningsintäkterna		3001 Leasing suggring 24%	
3001 Leasing suggring 24%		3002 Leasing suggring 24%	
3002 Leasing suggring 24%		3003 Förmedlingsdjur 24%	
3011 Förm.djur nöt 24%		3004 Förmedlingsdjur 0%	
3010 Förm.djur svin 24%		3005 Förmedlingsvaror 10%	
3020 Förm.djur korrigering svin 24%		3006 Förmedlingsvaror 14%	
3021 Förm.djur korrigering nöt 24%		3007 Förmedlingsvaror 24%	
3050 Förmedlingsvaror 24%		3008 Förm.djur korr.svin 24%	
3100 Kommission 24%		3009 Förm.djur korr.nöt 24%	

RÖRELSENS ÖVRIGA INTÄKTER

3200	Hjälpkarsintäkter 0%
3205	Hjälpkarsintäkter 24%
3210	Hysesintäkter 0%
3215	Hysesintäkter 24%
3220	Deltagaravgifter 0%
3225	Deltagaravgifter 24%
3230	Övriga intäkter 0%
3235	Övriga intäkter 24%

MATERIAL OCH TJÄNSTER

Inköp under räkenskapsperioden

Inköp av material och tjänster

4000	Inköp, EU 24%
4001	Inköp, utoml. 24%
4002	EU inköps moms 24%
4003	EU inköps momsavdrag 24%
4100	Slakt 0%
4105	Slakt 24%
4110	Svinlakt 24%
4115	Suggslakt 24%
4120	Nötslakt 24%
4130	Förmedlingsdjur 0%
4135	Förm.djur svin 24%
4140	Förm.djur nöt 24%
4145	Förm.djur korrigering svin 24%
4150	Förm.djur korrigering nöt 24%

Ökning eller minskning

4900	Lagerförändring
------	-----------------

PERSONALKOSTNADER

Löner för arbetstiden

5015	Anskaffningslöner
5040	Ledn. o tj.männens löner
5080	Arvoden
5084	Naturaförmåner
5085	Matförmån
5088	Mobiltelefonförmån

Löner, rörliga

5130	Semesterlöner o premier
5140	Sjuktidslöner
5160	Löner för utbildning
5175	Erhållna olycksfallslöner
5180	Erhållna sjuktidslöner

Lönebikostnader

5200	Pensioner
5210	Socialskyddsavgifter
5215	Innehållen ArPL
5230	olycksfallsförsäkring
5235	Inneh. Arbetslöshetsförsäkring
5240	Arbetslöshetsförsäkring
5250	Grupplivförsäkring
5260	Arbetshälsovård 0%
5261	Arbetshälsovård 10%
5262	Arbetshälsovård 24%
5277	Personalens mat 14%
5278	Personalens kaffe 14%
5280	Övriga sociala kostnader 0%

3010	Förm.djur svin 24%
3011	Förm.djur nöt 24%
3040	Övrig försäljning 0%
3041	Övrig försäljning 24%
3567	Kommission 24%
3590	Kommissionens moms
3690	Försäljningens moms

Rörelsens övriga intäkter

6980	Hjälpkarsintäkter
6981	Hjälpkarsintäkter 24%
6982	Hysesintäkter
6983	Hysesintäkter 24%
6984	Deltagaravgifter
6986	Deltagaravgifter 24%
6987	Övriga intäkter
6988	Övriga intäkter 24%
6989	Intäkters moms

Material och tjänster

Inköp under räkenskapsperioden

Inköp av material och varor

4010	Inköp, EU 24%
4020	Inköp utoml. 24%
4045	EU inköps moms 24%
4046	EU inköps momsavdrag 24%
4050	Förmedlingsvaror 0%
4054	Förmedlingsvaror 10%
4055	Förmedlingsvaror 14%
4056	Förmedlingsvaror 17%
4057	Förmedlingsvaror 24%

4200	Slakt 0%
4207	Slakt 24%
4208	Förmedlingsdjur 0%
4209	Förmedlingsdjur 24%
4210	Förm.djur korr.svin 24%
4211	Förm. Djur korr.nöt 24%
4212	Förm.djur svin 24%
4213	Förm.djur nöt 24%

4516	Svinlakt 24%
4517	Suggslakt 24%
4518	Nötslakt 24%
4690	Inköps moms

Inköps korrektivposter

4617	Kassarabatter 23%
4618	Kassarabatter 17%
8240	Kursskillnader

Ökning eller minskning

4900	Lagerförändring
------	-----------------

Personalkostnader

Löner för arbetstiden

5015	Anskaffningslöner
5040	Ledn. o tj.männens löner
5080	Arvoden
5084	Naturaförmåner
5085	Matförmån
5088	Mobiltelefonförmån

Sociala kostnader, rörliga

5280	Övriga sociala kostnader 0%
ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER	
Hyror	
6000	Kontorshyror 24%
6001	Leasinghyror 24%
Försäkringar	
6050	Företagsförsäkring
6051	Djurförsäkring
Kontor och administration	
6100	Kopiering och trycksaker 24%
6101	Kontorsmaterial 24%
6102	Tidningar och tidskrifter 0%
6103	Tidningar och tidskrifter 10%
6104	Tidningar och tidskrifter 24%
6105	Administrativa kostnader 0%
6106	Administrativa kostnader 24%
Serviceavgifter	
6150	Postavgifter 24%
6151	Telefonkostnader 24%
6152	Bankkostnader 0%
6153	Bankkostnader 24%
Medlemsavgifter	
6200	Medlems o org. Kostnader 0%
Köpta tjänster	
6250	Kontorstjänster 0%
6251	Kontorstjänster 24%
6252	Debiterade tjänster 0%
6253	Debiterade tjänster 24%
6254	Tjänster A-Tuottajat OY 0%
6255	Tjänster A-Tuottajat OY 24%
6256	Rättsskyddskostnader 0%
6257	Rättsskyddskostnader 24%
ADB	
6300	ADB kostnader 24%
Skolningskostnader	
6350	Skolningskostnader 0%
3651	Skolningskostnader 10%
6352	Skolningskostnader 14%
6353	Skolningskostnader 24%
Transporter	
6400	Djurfrakt förm. kalvar 24%
6401	Djurfrakt förm. grisar 24%
6402	Djurfrakt slakt svin 24%
6403	Djurfrakt slakt nöt 24%
Bruk och underhåll	
6450	Renhållning 24%
6451	Arbetskläder 24%
Resor	
6500	Dagtraktamenten inrikes
6501	Dagtraktamenten utrikes
6502	KM ersättning
6503	Resekostnader 0%
6504	Resekostnader 10%
6505	Resekostnader 24%
Möten	
6550	Möteskostnader 0%
6551	Möteskostnader 10%

Sociala kostnader, rörliga	
5130	Semesterlöner o premier
5140	Sjuktidslöner
5160	Löner för utbildning
5175	Erhållna olycksfallslöner
5180	Erhållna sjuktidslöner
Lönebikostnader	
5210	Socialskyddsavgifter
5215	Innehållen ArPL
5220	ArPL avgifter
5225	Pensioner
8530	Olycksfallsförsäkring
8535	Inneh. Arb.lösh.försäkring
5240	Arbetslöshetsförsäkring
5250	Grupplivförsäkring
5260	Arbetshälsovård
5261	Arbetshälsovård 10%
5262	Arbetshälsovård 24%
5265	Mediciner 10%
5270	Personalens kaffe 17%
5275	Personalens mat 17%
5276	Personalens mat och kaffe 24%
5277	Personalens mat 14%
5278	Personalens kaffe 14%
5280	Övriga sociala kostnader 0%
5299	Personalkostnader moms
5300	Ers. För utförda tjänster 24%
Övriga rörelsekostnader	
Hyror	
5310	Hyra ansk.kontor
5315	Bolagsvederlag
5316	Bankvederlag 24%
5317	Hyror 24%
5318	Hyror 10%
5347	Leasinghyror 24%
5390	Hyrors moms
Försäkringar	
5410	Företagsförsäkring
5420	Djurförsäkringar
5430	Ansvarsförsäkringar
Kontor och administration	
5500	Kopieringskostnader
5517	Kontorsmaterial 24%
5527	Blanketter och trycksaker
5591	Tidningar och tidskrifter 0%
5592	Tidningar och tidskrifter 24%
5593	Tidningar och tidskrifter 10%
5595	Administrativa kostnader 24%
5596	Administrativa kostnader 0%
5597	Facklitteratur 24%
5598	Facklitteratur 10%
5600	Kontorskostnaders moms
Serviceavgifter	
5537	Postavgifter 24%
5538	Postavgifter 0%
5557	Telefonkostnader 24%
5560	Bankkostnader 0%

6552 Möteskostnader 14%
 6553 Möteskostnader 24%
Marknadsföring
 6600 Annonser 0%
 6601 Annonser 24%
 6602 Gåvor (ej personalen)
 6603 Mässor o utställningar 24%
 6604 Sponsoring 0%
 6605 Sponsoring 14%
 6606 Sponsoring 24%
 6607 Matsponsoring 0%
 6608 Matsponsoring 14%
 6609 Matsponsoring 24%
 6610 Grillfest & jullunch 0%
 6611 Grillfest & jullunch 14%
 6612 Grillfest & jullunch 24%
 6613 Reklamprodukter 0%
 6614 Reklamprodukter 14%
 6615 Reklamprodukter 24%
 6616 Tidningar o trycksaker 0%
 6617 Tidningar o trycksaker 14%
 6618 Tidningar o trycksaker 24%
 6630 Gåvor, uppvaktningar 0%
 6631 Gåvor, uppvaktningar 14%
 6632 Gåvor, uppvaktningar 24%
Övriga kostnader
 6650 Veterinärarvode & mediciner 24%
 6651 Tatueringsmaterial 24%
 6652 Utvecklingskostnader 0%
 6653 Utvecklingskostnader 24%
 6654 Utveckl.f. producenter 0%
 6655 Utveckl.f. producenter 10%
 6656 Utveckl.f. producenter 24%
 6657 Undersökningskostnader 0%
 6658 Undersökningskostnader 24%
 6670 Övriga kostnader 0%
 6671 Övriga kostnader 24%
 6675 Fastighetsskatt
 6676 Rundradioskatt

RÖRELSEVINST

Finansiella intäkter o kostn.

Intäkter fr. plac.best. a

8000 Erhållna dividender

Övr. Ränte- och finansiella int

8050 Ränteintäkter

8052 Räntor på producentreskontr

8053 Räntor på borgensförbindelser

8054 Räntor på skattekontot

8055 Kreditförluster

Nedskrivningar av placeringar

8100 Avskrivningar

Ränte- och övriga finansi

8150 Räntor från A-Tuottajat OY

8151 Ränta på lån

8152 Förseningsräntor

8153 Räntor på skattekontot

8154 Kreditförluster 0%

8155 Kreditförluster 24%

5569 Serviceavgifters moms

Medlemsavgifter

5580 Medlems o org.kostn. 0%

5585 Medlems o org.kostn.24%

5589 Medlemsavgifters moms

Köpta tjänster

5570 Rättskyddskostnader 24%

5575 Rättskyddskostnader 0%

5576 Debiterade tjänster 0%

5577 Debiterade tjänster 24%

5578 Tjänster A-tuottajat

5579 Tjänsters moms

ADB

5627 ADB kostnader 24%

5690 ADB kostnaders moms

Skolningskostnader

5710 Skolningskostnader

5713 Skolningskostnader 10%

5714 Skolningskostnader 14%

5715 Skolningskostnader 17%

5717 Skolningskostnader 24%

5740 Studieresor utrikes

5790 Skolningskostnaders moms

Bilar

5910 Bränsle o smörjmedel till bil

5940 Bilförsäkringar

5950 Övriga bilkostnader

Transporter

6027 Frakter 24%

6065 Djurfrakt, förm.kalvar 24%

6066 Djurfrakt, slakt nöt 24%

6067 Djurfrakt, slakt svin 24%

6068 Djurfrakt, förm.grisar 24%

6069 Djurfrakter, utomlands 24%

6070 Djurfrakter, utomlands 0%

6998 Frakters moms

Bruk och underhåll

5810 Elektricitet

5899 Energikostnaders moms

6217 Renhållning 24%

6227 Hygientillbehör 24%

6299 Renhållningens moms

6307 Fastighetsutgifter 24%

6321 Foder och strö 23%

6337 Arbetskläder o tillbehör 24%

6350 Fastighetsutgifter

6360 Kalvstation 23%

6387 Service på maskiner 23%

6390 Fastighetsutgifters moms

6399 Servicekostnaders moms

6985 Fastighetsskatt

6990 Rundradioskatt

Resor

6510 Dagtraktamenten inrikes

6520 Dagtraktamenten utrikes

6530 KM ersättning

6545 Resekostnader 0%

6547 Resekostnader 24%

VINST FÖRE EXT.ORDINÄRA

Extraordinära poster

Extraordinära intäkter

Extraordinära kostnader

VINST FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER

Bokslutsdispositioner

Förändring av reserveringar

Direkta skatter

9000 Skatter för året

9001 Skatter från tidigare år

RÄKENSKAPSPERIODENS VINST

6548 Resekostnader 10%

6599 Resor moms

Möten

6550 Möteskostnader

6554 Möteskostnader 14%

6555 Möteskostnader 10%

6557 Möteskostnader 24%

6559 Möteskostnaders moms

Marknadsföring

5590 Annonskostnader 0%

5594 Annonskostnader 24%

6565 Reklam 0%

6566 Reklam 24%

6570 Gåvor (ej personalen)

6666 Reklam 14%

6667 Reklam 10%

6677 Mässor o utställningar 24%

6678 Mässor o utställningar 10%

6699 Marknadsföringens moms

Övriga kostnader

6717 Veterinärarvode 24%

6900 Mediciner 10%

6910 Öronmärken 0%

6917 Tatueringsmaterial 24 %

6920 Utvecklingskostnader 0%

6927 Utvecklingskostnader 24%

6928 Utveckl. f. producenter 0%

6929 Utveckl. f. producenter 10%

6930 Utveckl. f. producenter 24%

6936 Undersökningskostnader 0%

6937 Undersökningskostnader 24%

6940 Övriga kostnader 0%

6941 Övriga kostnader 24%

6999 Primärproduktionens moms

RÖRELSEVINST

Finansiella intäkter o kost.

Intäkter fr.övr.plac.best.a

8030 Erhållna dividender

8031 Dividendskattegottgörelse

Övr.ränte- och finansiella int.

8010 Ränteintäkter

8020 Räntor på skuldsedellån

8025 Räntor på producentreskontr

8026 Räntor på borgensförbindelser

8035 Räntor på skattekontot

8040 Kreditförluster

Nedskrivningar av placeringar

7920 Avskrivningar

Ränte- och övrig finansi

8015 Räntor från atrie

8205 Ränta på andelskapital

8210 Ränta på checkräkning med kredit

8211 Ränta på lån

	8213	Förseningsräntor
	8215	Ränta på förlängd bet. Tid
	8218	Ränta på finansieringslån
	8220	Räntor på skattekontot
	8250	Kreditförluster 24%
	8251	Kreditförluster
	8259	Kreditförlusters moms
	8260	Euroavr.
Vinst före extraordinära		
Extraordinära poster		
		Extraordinära intäkter
	8620	Ers. För utförda tjänster
	8630	Försäkringsersättningar
	8640	Produktiv köttproduktion
	8690	Extra ordinära intäkter
		Extraordinära kostnader
Vinst fö	Vinst före res. och skatt	
	Bokslutsdispositioner	
		Förändring av reserveringar
	8820	Ändring av reservering
	Direkta skatter	
	8910	Skatter för året
	8950	Skatte från tidigare år
	Räkenskapsperiodens vinst	